

TOKIKOM

2012ko azaroa | 120. zenbakia

ai kor!

txorierriko aldizkaria

Etxebarriatarrak

Baloiak lotuta

ZARAMA TALDEA EVA FERNANDEZ EUSKARAREN EGUNA UMEEN MAUSOLEOA

euskaraz bizi

nahi dugu

euskaraz
bizi
nahi dut

manifestazioa

abenduaren 1^{ean} 17:00etan

donostia anoeta estadioa

EUSKARAREN GIZARTE ERAKUNDEEN
KONTSEILUA

Argitaratzailea: TOTOAN, Txorierriko Euskara Elkarteen Federazioa (Lagatzu, Zorritzetan, Arrekikili, Tximintx eta Altzora)
Tel.: 94 452 34 47
aikortxori@aikor.com / www.aikor.com

Zuzendaria: Xabier Goienetxe

Erredakzio burua: Itxaso Marina

Erredakzio taldea: Maite Lekerika, Gaizka Eguzkitza, Jon Goikouria Larrabeiti, Juan Luis Goikoetxea eta Aritz ta Nagel

Kolaboratzaileak: Asier Oruetebarria, Itsasne Zubiri, Jose Angel Mentxaka, Bestorrene, Oihana Astobieta, Belen Gana eta Ines Serrano

Zuzentzaileak: Alberto Mtz. de la Cuadra, Iñaki Astorkiza eta Jagoba Zallo

Publizitatea: Arantza Atxutegi (686 58 92 38)

Banaketa: Egunon

Maketatzailea: Gaizka Eguzkitza

Inprimategia: Gertu

Ale kopurua: 7.000

Lege gordailua: BI 137-02 ISSN 1578-9322

AIKOR! aldizkariak ez dau bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen edota eritxien erantzukizunik.

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

KULTURA SAILA
Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza

Bizkaiko Foru
Aldundia
Diputación
Foral de Bizkaia

diruz lagundutako aldizkaria

12 Zarama taldea

16 Eva Fernández, argazkilaria

24 Euskararen Eguna

- 4 Eritxia**
- 5 Laburrak eta albisteak**
- 11 Iruditan... Naturaren indarra**
- 12 Gurean izan da... Zarama taldea**
- 14 Gaztea eta... Karlos Martinez, arraunlaria**
- 16 Eva Fernández, argazkilaria**
- 18 Etxeberriatarrak, futbolari ohiak**
- 22 Txorierriko Zerbitzuen Mankomunitatea**
- 24 Euskararen Eguna**
- 26 Txorierri ezagutu... Umeen mausoleoa**
- 28 Euskaraz bizi nahi dut**
- 30 Eskulanak tailerra, Zamudion**
- 32 Berbalagunen txokoa**
- 34 Teknologia**
- 35 Aikorrizketan... Ohore Angel Serranori**
- 36 Sukaldaritza**
- 37 Denborapasa**
- 38 Agenda**

Club Hípico Aretxalde

Pony club - Zaldiketa ikastaroak
Aisialdiarako landak - Apopilo zerbitzua
Sailo - Txangoak - Animalien heziketa

Telefonoa:
IBON - 659 90 75 88
Aretxalde auzoa, 39 • 48196 LEZAMA

GOIKO TABERNA Taberna-jatetxea *Emiliano*

Mere bezainak astekuruetan • Egunkia merkea eta harta
Etzara orratzako platerak • Jauertuak eta ezkontak
Bazkila astekuruetan • Jantoki zabala

R.º Goralitza, 1 • Tfno. y Fax 94 455 41 10 • 48196 LEZAMA - Bizkaia

KIMA Landarak

LANDARE APAINGARRIA

Gaitolza 59 • Tel.: 94 455 51 00 • Fax: 94 455 61 77
48196 LEZAMA (BIZKAIA)

ASIER ORUETXEBARRIA
(Irakaslea)

Podereak bere erotikea dauala esan ei da, agintzeak eta kontrolatzeak badaukie euren erakargarritasuna, antza. Erotikea eta pornografia desbardi-nak dira, poderea eta futbola desbardi-nak diran moduan; horregaitik futbolk bere pornografia dauka.

Ez pentsau lizunkerietan edo erropaz eskas jantzitako jokalariez osatutako egutegietan. Aspaldidanik futbolaren egoera kalifikau eta klasifikau gura izan dot. Gehiegizkoa, lekuz kanpoko, erre-alidadetik urruna... eta hamaikatxu buelta

Futbolaren pornografia

emon ostean pornografikoa dala iruditu izan jat. Ez dot izenondo egokiagorik aurkitu. Ez dot futbol-kirolari buruz hitz egin-go, horretarako telebista aurreko hainbat entrenatzaile dago. Futbol-negoziari buruz hitz egin gura dot. Horrenbeste fitxajek, milioik, klausulak eta emisio eskubidek zoratu, edo beharbada zora-biotu, egiten nabe. Beste alde batetik, iro-nikoki pentsauta, pozgarria da gaurko kri-sialdia ikusita jarduera ekonomiko bat hain ondo aritzea, eta batez be, haren langileak bere behar ekonomikoak asetu-ta edukitzea (batzuek ez, baina zer egin-go deusagu, mundu guztia ez dago inoiz pozik). Are gehiago, gazte jenteak sufritzen dauan langabezi tasa ikusita, langile gehienak gazteak dira. Eta gainera, berro-gei urtera heldu baino lehen jubilauta. Athleticek, adibidez, egoitza barria egin-go dau. Athleticek, Foru Aldundiak, Jaur-laritzak... ez dakit, parte-hartze anitza; kooperatiba bat izango da, ezta? Benetan egoera idilikoa.

Baina, urrutiko intxaurrak hamalau, gerturatu eta lau. Futbolearen barneratzen garenean, zenbat faktura ordaindu barik, zenbat zor ogasun publikoagaz. Kopuru honeek be zorabiotu (haserratu) egiten nabe. Bankuak, aurrezki kutxak edo administrazioak eskuzabalak izaten dira futbo-lagaz. Baina, kaletar xumeok etxebizitzeta-tik botaten gaitue. Zenbat, mediku, erizain edo irakasle ordaindu daitezke futbolk administrazioari zor deusanagaz? Futbo-lean ez dago murrizketarik? San Mames eta Anoeta ezin dira itxi? Erroma zaharrean zir-kua zan jentetzaren loarazlea. Gaur egun futbola eta telebista, edo telebistaz emo-ten daben futbola. Honek ez-tandarik egin-go dau? Zordun diran taldeak, Lemona moduan, mailaz bajatuko dira? Real Madrid edo Barcelona hirugarren mailan ikusiko doguz? Galdera gehiegi. Orain erantzune-tan pentsetan hasi behar dot edo, ziurre-nik, etorkizunak ekarriko deuskuz erantzun-ak. Arratsalde euritsu honetan gitxienez Athleticak irabazi dau. Aupa Athletic!

Bai, nik ere euskaraz bizi nahi dut. Egu-nero saiatzen naiz, baina ahalegina egin arren, ezinezkoa zait batzuetan, inguruan zailtasun ugari topatzen baititut sarri.

Kokoteraino nago betiko oztopoekin! Zergatik ez da normal hartzen koadrila batean sei lagunetatik batek euskaraz jakin ez arren, beste guztiak euskaraz normalta-sunez jardutea? Nire ustez, hori ez da edu-kaziorik eza, hori normalkuntza falta da.

Zergatik ezin dugu euskaraz egin anbu-latorioan, tabernan, dendan edo okinde-gian? "Egun on!" esan eta "Buenos días" erantzun beharra ere! Bada marka gero! Eta oraindik ere zergatik ez digute behar bezala erantzuten euskaraz administrazio publiko-

Nahi dut

OIHANA ASTOBIETA
(Irakaslea)

etan? Hainbeste ahalegin egin ondoren, lanpostu publikoetako betebeharrak linguisti-koak "titulitisarekin" baino ez dira betetzen. Herritarren hizkuntza eskubideak non daude?

Ez dezagun gure burua engaina, gure hizkuntza erabiltzen ez badugu eta erakun-de publikoek hizkuntza-politika eraginkor bat bultzatzen ez badute, euskara heriotza-ra kondenatzen ari gara. Utz ditzagun, beraz, konplexuak alde batera eta eman ditzagun urratsak gure hizkuntzaren alde! Euskaraz bizi nahi dugunez, erabili eta alda-rrika dagigun!

Egutegi solidarioak

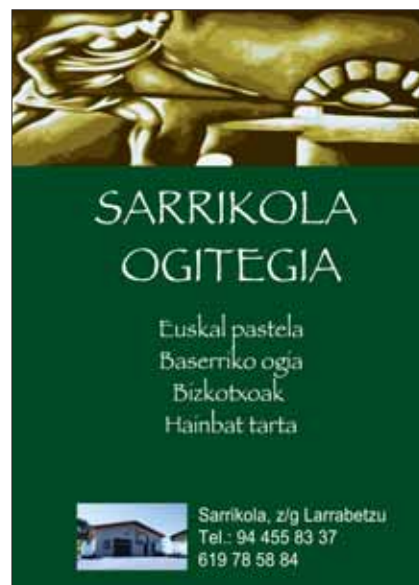
Gure Señeak Derioko elkarteak egutegi solidarioak jarriko ditu salgai Gabonei begira. Abenduaren 3an Ezintasuna duten pertsonen Nazioarteko Eguna izango da eta elkarteak data hori aukeratu du egitasmoa jendaurrean aurkezteko. Hala, arratsaldeko 6etan prentsaurrekoa emango dute Kultur Birikan eta Athletice-

ko jokalariren batek ere hartuko du parte. Aurreratu diguten bezala, egutegietan 2010. urtetik hona Txorierri jaio diren umeen argazkiak ipini dituzte. Umeak anai-arrebekin eta senideekin agertzen dira irudietan. Egutegiak prentsaurrekoan bertan erosi ahal izango dira eta hortik aurrera leku hauetan ipiniko dira salgai:

Txorierriko anbulatorioetan, Derioko eskolako Guraso elkartearen egoitzan eta herriko saltoki batzuetan.

Derioko osasun-zentroko ginekologoa eta emagina orain dela urte bi jarri ziren elkartearekin harremanetan, Mungian egindako ekintza baten berri emateko. Herri horretan aurreko urteetan jaio-tako umeen argazkiak zituzten egutegiak ipini ziren salgai, eta batutako dirua herriko erakunde ongile bati eman zioten. Osasun-langileek Derion ere proiektu hori aurrera eramateko proposamena egin zuten, eta diru-bilketa Gure Señeak elkarteari eman. Farmazia-laborategi batzuetara jo eta haiek ere proiektuan parte hartuko zutela adierazi zuten. Hala ere, azken momentuan atzera egin zuten eta ekintza bertan behera gelditu zen. Aurten, osasun-zentroko emagina berriro jarri da harremanetan elkartearekin eta proiektua aurrera eramatea erabaki dute. Gure Señeak elkarteak egitasmoak ekarri duen ia gastu osoa hartu du bere gain.

Kultura-txartelak

Aurreko urteetan bezala, Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak kultura-txartela sustatu du Gabonetarako. Txartel bakoitzak 40 euro balio izango du, baina erosleak 25 euro baino ez du ordaindu beharko; gai-nontzekoa erakundeak ipiniko du. Besteak beste, liburuak, musika edo ikuskizunerako sarrerak eros daitezke txartelarekin. Sondikako Kultur Etxeak bat egin du ekimenarekin. Horrela, zortzi sarreretako pack-a eskaintzen du kultura-bono bakoitzaren truke. Sarrerak bost euroko balioa edukiko dute eta Kultur Etxean ematen diren udal ikuskizunetarako –zinea, antzerkia edo musika– erabili ahal izango dira. Kultura-txartelak abenduaren 10etik urtarrilaren 5era bitartean erosi ahal izango dira BBK-aren kutxazain automatikoetan, eta urtarrilaren 18ra arte trukatu ahal izango dira liburutegian edo Kultur Etxean bertan. Era berean, sarrerak Kultur Etxeko txarteldegian aldatu ahal izango dira ikuskizuna hasi baino ordu bat lehenago. Ikuskizunak bost euro baino gutxiago balio badu, ez da dirua itzuliko; eta gehiago balio badu, aldea jarri beharko da. Sarrerak 2013. urteko abenduaren 31ra arte erabili ahal-ko dira.

Bizkaiko Bertsolarien Txapelketa

a: Joseba Barrenetxea

Abenduaren 15ean, arratsaldeko 17:30ean, Bizkaiko Bertsolarien Txapelketaren finala egingo da Bilboko Miribilla kirol jauregian. Lagatzu Zamudio-ko euskara elkarteak sarrerak jarriko ditu salgai finalera joateko. Autobusa ere ipiniko du. Bazkideek eta berbalagunek 12 euro ordaindu beharko dituzte sarrera bakoitzeko, 16 euro bazkideak ez direnek, eta zortzi euro 16 urtetik beherakoek. Sarrerak eta autobusa eskatzeko azken eguna abenduaren 3a izango da. Holakorik nahi dutenek 94 452 34 47 telefono zenbakira deitu edo lagatzu@gmail.com helbide elektronikora bidali ahal dute mezu bat. Era berean, Lagatzu elkarte-ko kideei esan ahal diete.

Beste alde batetik, Bizkaiko Bertsolarien Txapelketaren haritik, urrian kanporaketa egin zen Mungian eta Malen Amenabar larrabetzuarrak han hartu zuen parte. Malenek 370,5 puntu lortu zituen eta laugarrena lotu zen. Beraz, ez zuen finalurrekoetarako txartela eskuratu eta puntuzioen zain egon beharko da. Etxahun Lekue larrabetzuarra ere badabil txapelketan. Lekue

finalista izan zen 2010eko txapelketan eta horregatik zuzenean pasatu da finalurrekoetara. Saioa aldizkaria inprentan zegoela egin da eta, ondorioz, azaroko alea itxi orduko ez dugu emaitza jakin.

Albaitaritza
HENAR ORTUONDO
ALBAITARIA

Mikel Deuna Plaza
Tel.: 94 454 28 21
48160 Derio (Bizkaia)

DERIO

LARRIALDIAK: 24 ordu
Tel.: 94 480 28 84
abonatuak: 1815

Zapalak
Atropak
Osagarriak
Nazioarteko markak

ganix

Txorien etorbidea, 9-10. lokala
(Arteaga etorbidea)
48160 DERIO
94 454 20 13
www.ganix.com

HORTZ - KLINIKA

Jasone Azurmendi Garai

Pakearen Plaza, 1 - 1º A
DERIO

Telefonoa: 944 543 705

inprimategia + kartelgintza + erakustegi mugikorak + scanner & txosten kudeaketa + erreprografia

cianoplan
PDF.3

DESKARGATU DOAN EUSKERAZ
www.cianoplan.es/baliabideak

cianoplan
GLOBAL PRINTERS

BARAKALDO . BILBAO . GETXO . ZAMUDIO

902 103 763
www.cianoplan.es

Herriko elkarteek ekitaldi-sorta zabalatu dute Euskararen Nazioarteko Egunaren haritik. Azaroaren 20an, arratsaldeko 7etan, solasaldia edukiko dute Anguleri kultur etxean. Saioari izen hau ipini diote: "Larrabetzuko euskararen ibaian, izan zaitez ur, lagun!" Azaroaren 30ean, rap, reggae eta hip-hop kontzertua eskainiko da Hori bai gaztetxean. Kontzertua iluntzeko 8etan hasiko da. Abenduaren 1ean, ekimen hauek egingo dira eskolako jantokian, arratsaldeko 6etatik aurrera: Larrabetzuko esaera eta berben txapelketa, *Gure ametsak* umeentzako txotxongiloen ikuskizuna eta Gaztelumendi abesbatzaren emanaldia. Azkenik, abenduaren 3tik 6ra bitartean, "Euskal Herria-Kuba" erakusketa izango da Anguleri kultur etxean.

Euskararen Eguna, Larrabetzun

Txorierriko Euskararen Eguna Larrabetzun egin zen iaz

Korrika badator!

Datorren urtean, Euskararen aldedeko lasterketa erraldoia 18. aldiz pasatuko da gure herrietatik eta kaleetatik. Korrika martxoaren 14an aterako da Martin Ugalde Andoaineko kultur parketik eta martxoaren 24an ailegatuko da Lapurdira. Antolatzaileek azaldu duten moduan, "Eman euskara elkarri" lelotzat aukeratu dute edizio hone-

tarako, "euskarak euskal herritarrok elkarrekin bizitzeko hizkuntza izan behar duelako. Elkarri hitz egiteko hizkuntza. Elkarri entzuteko eta elkar ulertzeko". Horren haritik aipatu beharra dago Korrika 18k eta AEK-k gaur egun euskalduntzen eta alfabetatzen dabilzanak omenduko dituztela, "haien ahaleginari esker euskaraz bizi ahal izatea ahalbidetzen delako eta, beraz, elkarbizitzarako aukerak sortzen ari direlako".

Azoka txikia

Txori berri Derioko elkarteak neguko azoka txikia antolatu du abenduaren 2rako. Azoka Sollube kalean ipiniko dute, eta etxean ditugun eta erabiltzen ez ditugun gauzak eraman ahal izango dira: liburuak, diskoak, komikiak, bizikletak, altzariak, kromoak, arropa... saldu, erosi edo trukatzeko. Gainera, antolatzaileek saltokia jartzeko aukera emango diote nahi duenari. Saltokia ipintzeak hiru euro balio du eta, lekua gordetzeko, telefono honetara deitu behar da: 695 720 202.

ASESORÍA
Luis Fernando Aguirre, s.l.

Mateo Bidaurreazaga, 1
Tfno: 94 453 33 28 - Fax 94 471 06 28
48150 SONDIKA (Bizkaia)

Centro Social
Txorierrri IMQ AEGON

Rocio Astorkia Bordegaray
Kepa Herguedas Manso
Maria Conde Bilbao
Ainhoa Rodriguez Mella

Mitsina 6, bajo - 48150 - Sondika (geltokiaren aurrean)
T.: 944 711 639 - Larrialdia: 670 985 885 - www.txorierrri.com

Ford Goiri'78 s.l.
Zerbitzu ofiziala

Izarza Pol.
48150 Sondika
Bizkaia

94 453 25 15
94 453 39 31

AM
FORMACIÓN Y TRADUCCIÓN

—INGLES ESKOLA
—ARABIA GUTTIAR
—AZTERKETA OFIZIALAK
—EGITEKO PRESTAKUNTZA
—ONET-OHE ESKOLA
—PRESTAKUNTZA ENPRESETAN
—ESKOLAZ KANPOKO KLASEAK
—ITZULPEN ZERBITZUA

www.am-formacion.com info@am-formacion.com

Garsioltza 120 D
48196 LEZAMA
T: 94 455 64 69

Erremerenti 16
48150 SONDIKA
T: 94 453 64 08

GALAISA
Estetika eta ileapaindegia
94 453 04 85 - 94 471 10 51

Etegabeko ordulegia

Sabino Arana 1-3, SONDIKA

**ASADOR
ARAMENDI**

**EZKONTZAK
BATAIOAK
BANKETEA
JAUNARTZEAK**

Arteaga auzoa, 119
Tlfnoa.: 94 452 11 58
ZAMUDIO

**HARATEGIA
ALBERTO**

Arbolantxa, 4
T: 94 452 08 25
48170 ZAMUDIO

**ama
taberna**

leizua plaza, 2 - behe (Zamudio)
94 455 73 69

**ESTILISTA
EVA ARDINES**

AmAr

Astearlea - Ostirala; Getatik-19etara
Larunbata: Getatik-14etara

Uribe Plaza, 1 - Behea 48170 Zamudio
Telefonoa: 94 452 04 19; (Aurreko txanda)

Altzari
EBANISTERIA - CARPINTERIA, S.L.

Zureko lanetan espezialistak

Alain Pomposo Zarate
946 740 141
663 209 209

www.altzari.com
altzari@altzari.com

Lusene, 2 - Belako Elkartegia, mod. 203-2 - 48100 MUNGIA

Peio Duranen lana, irabazlea Derion

Derioko Udalaren Kultura eta Merkataritza Sailak D'artez Arteen ikuste-jaialdia antolatu zuen urrian. Ekintzak helburu bikoitza zuen: alde batetik, artista gazteen lana ezagutzera ematea; eta bestetik, herriko merkataritza sustatzea. Hala, Derioko saltokietan ikusgai jarri dira ekitaldian parte hartu duten artisten proiektuak: argazkiak, margolanak eta eskulturak, besteak beste. Horrezaz gainera, epaimahai batek Peio Duranen "Retrato de mujer mayor" margolana bereizi zuen lan guztien artean. Duranek aukera izango du datorren urteko martxoan Kultur Birikan bere lanen erakusketa egiteko. Era berean, lau accesit eman zituzten. Lehenengoa Unai Zocoren ilustrazio batek jaso zuen; bigarrena, Javier Retalesen argazki batek; hirugarrena, Peio Orueta-ren margolana batek; eta laugarrena, Eva Fernández derioztarraren argazki batek. Aipatu beharra dago Oruetak Derioko hiru dimentsioko margolana aurkeztu zuela; eta Fernandezek 15M mugimen-

duari Arriaga plazan ateratako argazkia. Fernandezek berak egindako kamera erabili zuen argazkia ateratzeko. Accesita lortu duten artistek komuneko erakusketara egingo dute Kultur Birikan.

ZAZPI URRE, DOYAN KLUBEKO KIROLARIENTZAT.– Azaroan, Taekwondo Nazioarteko Opena egin zen Pontevedran. Lehiaketan Estatutako hainbat herritatik, Portugaletik, Frantziatik eta Andorratik ailegatutako 1.500 kirolarik hartu zuten parte. Haien artean, Doyan Derioko klubeko 25 taekwondolari egon ziren. Parte-hartzaile guztiek erakutsi zuten oso maila handia eta onena eman zuten borrokaldi bakoitzean. Aurtengo olinpiadetan bezala, babesgarri elektronikoak eta video replay sistema erabili ziren Pontevedrako Openean. Lehia handia egon arren, txorieritarrek emaitza onak eduki zituzten eta orotara 16 domina lortu zituzten: urrezko zazpi, zilarrezko bat eta brontzezko zortzi.

CDR jaialdia, abenduan

Santzoka Derioko elkarteak Cemen-DerioRock (CDR) jaialdia antolatu du abenduaren 15erako. Jaialdia bosgarren aldiz egingo da. CDR egitasmoa San Isidro jaien haritik antolatu dute aurreko urteetan, baina, azaldu diguten bezala, elkartearen partaide guztiak jai-batzordean ibili dira aurtien eta horregatik hartu dute jaialdia Gabonei begira egiteko erabakia. Hala, "beste aukera bat sortu da, herriko eta inguruko gazteak elkar daitezten, lagun artean afal dezaten eta herrian bertan musikaz goza dezaten".

Jaialdia iluntzeko 8etatik aurrera izango da frontoian. Txosna bat ipiniko da eta pintxoak eskainiko dira. Kontzertuak gaueko 10etan hasiko dira eta eszenatokira hainbat talde igoko dira. Haien artean, Seismo Derioko metal-rock taldea, Cacas Blancas Sondikako kortako punk taldea, Penadas por la ley neska argentinarren

punk taldea eta Pikadura Bilboko taldea, Barrikadaren bertsioak egiten dituen, egongo dira. Kontzertuen ostean, dantzatzeko musika ipiniko da.

"Jaialdian ondo pasatzeaz gainera, derioztarrek -batez ere gazteek- herriko ekintzetan parte hartzea dugu helburu". Santzokako kideek adibide izanez predikatzen dute, eta elkarteak antolatzen dituen ekintzetan ez ezik, hala nola ikastaroak eta Zubipeko herri errokodromoa, herriko beste egitasmoetan ere hartzen dute parte, esate baterako San Isidro jai-batzordean edo Korrikan. Izan ere, Santzokaren ustez, herria norberarengan dago. "Derio guk geuk egiten dugulako. Geuk aldatu eta berreraiki behar dugu. Ezin gara beste batzuek "gugan" pentsatzen antolatuko dutenaren zain egon. Beraz, mugi zaitetz eta etorri CDR-ra!". Informazio gehiago: facebook/Santzoka Derio.

Saskibaloipista atondu da Lezaman

Lezamako Udalak saskibaloian aritzeko kantxa atondu du eskolako jolastokian. Kantxak erabilera bikoitza edukiko du: alde batetik, umeek erabili ahal izango dute eskolako ordutegian; eta bestetik, herritarrek, arratsaldeetan eta asteburuetan. Jokalekua saskibaloira egokitu da eta lau saski ipini dira. Horieta bi ohiko saskiak dira, eta beste biak, minibasket motatakoak, baxuago ipini dira, umeak jolastu ahal izateko. Beharrotan 8.073 euro erabili dira. Era berean, aipatu beharra dago areto-futboleko ateak ere aldatu egin direla. Bestetik, Udalak barrakoi biko modulua ipini du eskola ondoan. Irakasleak eta ikasleak biltegitzat erabiltzen dute hori, eskolan leku faltan daudelako. Hala, bertara eraman dute gimnasioan zegoen eta erabiltzen ez den materiala. Biltegia atontzeko 2.666 euro erabili dira. Hala ere, instalazio elektrikoa oraindik ez dago eginda eta aipatutako kopuruari horren kostua gehitu beharko zaio, 477 euro hain zuzen ere.

Izarren distira!

Txorierriko izar gazteak gogotsu dabilta lanean. Izan ere, Izarren distira! lehiaketaren gala laster izango da eta bertan azken hilabeteotan prestatutako ikuskizunak erakutsiko dituzte jendaurrean. Gala abenduaren 22an, 19:00etan, egingo da Sondikako Kultur Etxean. Sarrera doan izango da.

LARRABETZU
☎ 94455 81 97
LOROÑO BEHEKOA
(BIZKAIA)

BAR RAFI
ESPEZIALITATEA: PINTXOAK
Rafael Garcia Tejero
Oiz Kalea, 5 T: 94 406 08 08
48170 ZAMUDIO (Bizkaia) Mobila: 607 406 613

ZAMUDIO MOTOR IDENTICA
94 452 1616
94 452 1624
Pol. Torrelagoiti
Pab. 6, Bloque 3
48170 ZAMUDIO
BIZKAIA
ESPEZIALITATEA:
TXAPA ETA PINTURA

BITXITEGIA - ERLOJU-DENDA
Ruben
Lehendakari Leizaola Plaza, 5 - Tel.: 94 452 14 49
Zamudio (Bizkaia)

RPA
MAYORISTAS INFORMATICOS
ENPRESETARAKO INFORMATIKA
SAREEN MANTENIMENDUA
ZERBITZU TEKNIKOA
Avda. Pinao 2C Nave 5 - 48170 - Zamudio
Tel: 944521544 - http://www.rpamayoristas.com

Inoiz baino egitaraurik zabalagoa Durangoko Azokan

Durangoko Euskal Liburu eta Disko Azokak abenduaren 6tik 9ra zabalduko ditu ateak aurten, 47. aldiz. Gerediaga elkartetik adierazi duten bezala, aurten 411 nobedade izango dira. Azokari begira argitaratzen den liburu-kopuruari dagokionez, beherakada txikia egon dela aipatu dute. Hala, iaz 313 lan kaleratu baziren, aurten 289 liburu eman dira argitarara. Gainontzeko sektoreetan eutsi egin zaio kopuruari, edo gainditu egin da. Azokan 127 argitaletzek, diskoetzek, elkartetek eta erakundek hartuko dute parte eta orotara 253 stand ipiniko dira.

Aurreko edizioen aldean, egitasmoak egun bat gutxiago iraungo du. Hala ere, 300dik gora ekitaldi eskainiko dira bertan, gune eta eremu ezberdinetan banatuta. "Inoiz izan duen egitaraurik zabalena izango du", esan dute antolatzaileek. Azoka 10:30etik 20:30era egongo da zabalik, baina aipatu beharra dago Aho-

tsenea guneak 22:00ak arte luzatuko duela bere ordutegia, "aurkezpen gehiagori lekua egiteko". Era berean, Platerue-na kafe antzokiaren emanaldiak lehenengo aldiz egongo dira azokaren egitarau ofizialaren barruan.

Gerediaga elkarteak azokaren izaera zabala eta parte-hartzailea azpimarratu du. Horren haritik, elkarte, erakunde eta enpresa pribatuen laguntza eskertu du eta, ekonomia-krisia egonda ere, aurten egitasmoak zortzi partaide berri dituela azaldu du. Beste alde batetik, joan den

urtean diziiplina berriei zuzendutako guneak zabaldu ziren: Irudiena (ikus-entzunezkoak), Szenatokia (arte eszenikoak) eta K@bia (teknologia eta adierazpen berriak). Antolatzaileek ahalegina egin dute gune berri horiek zein gainontzekoak finkatzeko.

Argizaiola

Ehunka urte dira ijitoak Euskal Herrian bizi direla, "baina kultura ikusezina bezain urrenekoa da gutariko hainbatentzat". Gerediaga elkarteak azokan parte hartzeko gonbidapena egin dio Kale Dor Kayiko elkarteari eta, besteak beste, haurrentzako tailerrak, mahai-inguruak, hitzaldiak eta musika saioak antolatu dituzte. Kale Dor Kayiko irabazi asmorik gabeko kultur elkartea da eta 1989. urtean sortu zen. Bizkaian eta Gipuzkoan egiten dute lan eta azokan 2010. urtean hartu zuten parte lehenengo aldiz. Elkartea Euskadiko Gazteria Kontseiluko standean izan zen.

Azkenik, antolatzaileek aurreratu duten bezala, Argizaiola saria Benito Lertxundi musikariak jasoko du, "azokarekin izan duen lotura estuagatik, gurean bigarren ediziotik hona izan baita". Saria abenduaren 6an emango diote eta ekitaldia Jon Maiak zuzenduko du.

*411 nobedade
izango dira eta
300dik gora ekitaldi
egingo dira*

Naturaren indarra

Natura geldiezia da. Izakiak milaka hiri, errepide eta azpiegitura eraiki arren eta sekulako hondamendiak eragin arren, munduan ez dago ez eraikuntzarik ez kalterik naturaren indarra gelditu dezakeenik. Etengabe hazi baino egiten ez den fenomeno dugu.

Zerbait bertan behera uzten den bakoitzean, naturak bere bidea egiten du astiro-astiro. Eta bere garapenari oztoporik jarritz gero, denbora kontua da nork agintzen duen jakitea. Nork, bestela?

Testua eta argazkia:

Jon Goikouria Larrabeiti

www.flickr.com/photos/jongoikoh

Abantailak

- ADSL-rik gabeko etxeetan
- Internet, ADSL estaldurarik ez duten etxeetan
- % 100eko estaldura, estatu osoan
- Telefono-linearen beharrik gabe
- Instalazioa, 48 ordutan

Tarifak

	SATELITE 8	SATELITE 12	SATELITE 16	SATELITE 18 MAX
Abiadura	8 Gb	16 Gb	26 Gb	50 Gb
Prezioa	33,90 €	46,90 €	59,90 €	99 €
Alta	doan	doan	doan	doan
Instalazioa	99 €	99 €	99 €	99 €

eurona
SAT

Satellite bidezko banda zabaleko internet

Internet, besteak ailegatu
ezin diren lekuetan

info + 900 850 808
www.eurona.net

"80ko hamarkadako kantak gero eta biziago daude"

t: Itxaso Marina / a: Zarama

Hiru urte pasatu dira Zarama taldea berriro batzea erabaki zenutenetik. Lasaitasunez hartu duzuen itzulera izan da.

Izan ere, Zaramaren "motoa" salduta dago jadanik, eta oraingoa *bonus track* bat izango balitz bezala da. Proposamenak erakargarriak direnean, hainbat motatako ekitaldietan jotzen dugu. Gure adina kontuan hartuta, guretzat sinestezi-na da rock talde bat bizirik edukitzea. Entseguak gauzez egiten ditugu, baina bakoi-tzak gure ogibidea dugunez, batzuetan ez da erraza ados jartzea. Hala ere, tira, dago-enean bon-bon!

Elkarrekin jo barik 15 urte eman ostean, zelan joan zen berrelkartzea?

Ez genuen aparteko arazorik izan en-tseguak egiteko tokia-eta lortzeko, baina "makina" berriro martxan jartzea beste kontu bat izan zen. Batetik, gitarra-jole ba-karra genuen, aurreko gitarra-jole bietari-ko bat gaur egun Sevillan bizi delako; eta bestetik, 15 urte elkarrekin jo barik, urte asko dira. Beraz, "odola, izerdia eta malko-ak" bota behar izan genituen. Hori bai, egundoko poza hartu genuen helburua lortu genuenean. Hunkigarria, benetan.

ROBERTO MOSO | Zarama taldearen abeslaria

Zarama taldeak euskal rock erradikala, edo haren zati bat, ekarri zigun gogora Zamudioko jaietan. Roberto Moso taldearen abeslariarekin izan ginen solasean iraganaren eta orainaren gainean.

Abelino Arraindegia

Gorbea kalea, 4 - 48160 DERIO
T: 94 602 75 25-6

ADARVE KAFETEGIA

Gosariak
Plater konbinatuak
Pintxoak
GIRO ONA

Sollube, 2 DERIO Tel: 94 608 95 31

Aislamientos Derio Tabikeak

Pladurrezko sabaiak eta apalategiak
Sabai erregistragarriak
Isolamendu termiko eta akustikoa

Aiertza Ibaia plaza, 6 - 48160 Derio
T: 670 497 928 - F: 944 541 121
www.aislamientosderio.com

Txinbo kalea, 9
48170 ZAMUDIO
94 452 26 75

BIDE-GORRI

Askotariko pintxoak - Plater konbinatuak
8:00etatik irekia
WiFi gunea

ERREKA **LONDO**
JAT **ETXEA**

Eguneko menua, asteburuko menu berezia, karta, enpresen bazkariak, jauntarteak, familien bazkariak

Arteaga, 80
Zamudio 48170 (Bizkaia)
Tfnoa: 94 452 14 19
Faxa: 94 452 26 29

Garmendia ardoak

Pinoa pol., P-3B
ZAMUDIO
Tel./Faxa: 94 452 00 49

Eta zeuen burua eszenatoki batean berriro ikustea?

Niri dagokidanez, beldur nintzen. Ez nekien sasioan egongo nintzen eta emaldia arazo barik amaitzeko gauza izango nintzen. Egia esan, nahiko pozik irten nintzen lehenengo kontzertutik. Azken batean, bizimodua askoz osasuntsuagoa dut orain eta hori nabaritu egiten da. Benetan, orain lehen baino hobeto kantatzen dut.

Asko aldatu da musika mundua hainbeste urtean?

Gaur egun gure garaian baino aukera gehiago daude: tresnak, entseguak egiteko lokalak, erakundeak laguntzak... Baina, benetako orduan, aurrera jarraitzeko tresnak antzekoak dira lehen eta orain: lana, komunikatzeko ahalmena, kalitatea, zer-bait ezberdina eskaintzeko gaitasuna, zortea eta jarraitutasuna. Azken hau ezinbestekoa da, gainera.

Euskal rock erradikalaren talderik inportanteenetariko bat izan zineten. Urte korapilatsuak izan ziren 80ko hamarkadakoak. Zelan gogoratzen dituzu?

Kaleak bizi-bizirik zeuden eta gazte pilo bat ginen Francoren osteko askatasuna bizitzeko gogo bizia genuenak. Urte gogorak izan ziren: krisia, industria-birmoldaketa, hilketak... baina oso urte interesgarriak ere izan ziren. Bazirudien ezinezkoa zela Madriletik pasatu gabe ezer egitea, baina ez zela egia erakutsi genuen Euskal Herrian. Garai hartan sortutako talde asko badira oraindik.

Urte haiek isla eduki zuten zuon abestietan. Zeintzuk kantuk adierazten dute ondoen?

Eskorbutoren *Historia triste / Cerebros destruidos*, La Polla Recordsen *Salve, RIPen Enamorado de la muerte*, Vulpessen *Me gusta ser una zorra*, Cicatrizen *Aprieta el gatillo*, Hertzainak-en *Pakean utzi arte*, Barrikadaren *No hay tregua*, MCDren *No hay libertad de expresión* eta Zaramaren *Bildur naiz*.

*"Pentsatu nahi dut
guk ere euskararen
aldeko ekarpena
egin genuela"*

Gaur egungo garaiazen adierazgarriak ere badira?

Oraindik gehienak daude. Hitz edo esaldiren bat kendu beharko litzateke, beharbada, baina kanta horiek gero eta biziago azaltzen zaizkigu gaur egun. Adibidez, Zaramaren *Dena ongi dabil* abestia 15Mko bideo batean erabili dute orain dela gutxi.

Euskara hutsezko abestiak egiten hasi ziren lehenengo taldeetariko bat ere izan zineten. Santurtzikoak izateagatik jarri omen zen zalantzan zuen sinesgarritasuna..

Santurtzin, beste hainbat lekutan bezala, aspalditik dago galduta bertako euskara, eta jende pilo bat ere badago (eta bazegoen) hura berpizteko ahaleginetan. Bestalde, euskaraz egitearenak nolabaiteko zerikusi zuzena zuen punkarekin. Hori bekatutzat zuten garai hartako euskaltzale gehienek, eta rock zale anglofiloentzat are okerragoa zen... Baina denborak arrazoia eman digu eta rocka euskaraz egitea gauza arrunta da gaur egun. Pentsatu nahi dut guk ere ekarpena egin genuela euskara bazterkeriaren zulotik ateratzen laguntzeko.

Zarama zuzen lana kaleratu zenuen 2009an. Proiekturik esku artean?

Johny Cashen omenezko bilduma batean sartu den kanta egin dugu orain dela gutxi: *Jon & Johny Kash*. Musika industria zelan dagoen kontuan hartuta, nahiago dugu abestiak tantaka atera eta sarean eskegi: myspace.com/zaramataldea, facebook.com/#!/zarama.taldea, eta zaramatimes.blogspot.com.

HORTZ KLINIKA

Idoia Zubietza

Osasun-zentroa & Hortz-esetika
HORTZ-PLANTEAK - ORTUDUNTZA-ESTETIKA
DENTAR ZEPHELDUNAK

Dr. Amela kalea, 11 - 1. ezk. • 48011 BILBO • Telefonoa: 94 441 63 22
Urte plaza, 1 • 48170 ZAMUDIO • Telefonoa: 94 452 13 70

 OPTIKA IKUSLAN

Arbolantxa kalea, 5, behea
ZAMUDIO
Tel.: 94 452 28 18

Tel./faxa: 94 452 06 64
Torreletragoiti ind. P-7
48170 Zamudio (BIZKAIA)

Restaurante

 JANA JATETxea

Eguneko menuak
Menu bereziak
Jaunartzeak, bataioak eta ezkontzak

Txorierritarraren arraunkada

Sondikan itsasorik ez dagoen arren, Karlosek harreman berezia du berarekin. Itsasoa betidanik gustatu zaio, eta orain dela hiru urte erabaki zuen hura eta kirola batzea. Horrela, Deustu arraun taldeko arraunlari bihurtu zen. “Gogoko lekuan, aldaparik ez”, dio esaera zaharrak, baina gazteak aitortu digu arraunketa dela berak praktikatu duen kirolik gogorrena. “Ordu asko egin behar dira astean; ordu asko eta egun asko. Beraz, denbora gutxi izaten dugu lagunekin edo bikotearekin egoteko”. Eta batez ere negua da gogorra. “Berdin du euria, elurra, txingorra ala alerta laranja badago, anoraka jantzi eta uretara irten behar da. Udan, noski, politagoa da arraunean aritzea”. Entrenamenduak taldearen gimnasioan zein uretan egiten dituzte. Batzuetan, Santurtzirantz abiatzen dira itsasadarretik; eta beste batzuetan, Arriaga antzokirantz. “Urtean behin, Zarautzera edo Oriola joaten gara. Asteburua entrenatzen ematen dugu han”. Sasoi betean dago hainbeste ariketaren ondorioz, eta, dieta berezirik egiten ez badu ere, elikadura zaintzen duela eta barazki asko jaten dituela esan digu.

Deustu arraun taldeak oso denboraldi txarra egin du eta azkena izan da aurtengo ARC ligan. “Hori ez zaio inori gustatzen. Gainera, mailaz jaitsi gara... Jende askok utzi zuen taldea, eta gelditu garenok ez dugu maila nahikorik izan. Ez da fundamenturik izan. Taldeak jende berria eta gogoa behar ditu”. Hasi berria den ikasturteari buruz nahiago du ezer ez esan; ideiak ordenan jarri behar ditu buruan.

KARLOS MARTINEZ | arraunlaria

Aspaldi da Karlos Martinez sondikoztarrak itsasoari, traineruari eta estropadei eskaintzen diela bere denbora gehiena. Arraunketa sakrifizio eta ardura handiak eskatzen dituen kirola da, eta gazteak ahalik eta onena ematen du arraunkada bakoitzean.

Karlosek mekanizazioko modulua ikasi zuen eta ikasitako arloan dihardu gaur egun. Horregatik ez du profesionala izateko aukera inoiz aztertu; arraunketa zaletasuntzat eduki nahiago du. Are gehiago, pentsatzen du kirol honetan dagoen profesionaltasun gero eta handiagoak arazoak baino ez dituela ekartzen. "Beste kirol mota batzuetan gertatzen den bezala, tartean dirua dagoenean, kirolariak mertzenario bihurtzen dira azkenean. Era berean, nabiariagoak dira klubaren arteko ezberdintasunak. Adibidez, Kaiku eta Urdaibai moduko taldeek babesleak dituzte eta, ondorioz, dirua eta aurrera egiteko aukera gehiago; talde apalagoek, ordea, ez dute hainbeste aukerarik. Eta, noski, dirua izatea ona den heinean, kaltegarria ere bada, arazo asko sorrazten dituelako. Dirua amaitzen denean, jendeak alde egiten du... Bizkaian ez dago harrobirik, nire ustez. Gipuzkoa aldean biziago sentitzen dituzte koloreak".

Dopina edo haren susmoa arraunketa mundura ere heldu da eta joan den urtean klubaren arteko iskanbilak bizi izan genituen. "Korta entrenatzaile ona da, baina nik nahiago dut horretan ez sartu. Nik badakit zer egiten dugun geure taldean, eta ez dakit besteetan zer egiten duten. Guk ez dugu ezer hartzen".

Arraunketa kirol gogorra bezain gomendagarria da, sondikoztarraren iritziz. "Alde batetik, jende asko ezagutzen delako; eta, bestetik, arlo fisikoan zein psikologikoan oso onuragarria delako. Mugak gainditzen laguntzen dizu eta, pixkanaka-pixkanaka, bazoaz lehen pentsatu ere egiten zenituen erronkak lortzen".

"Berdin du euria ala txingorra badago, anoraka jantzi eta uretara irten behar da"

"Tartean dirua dagoenean, kirolariak mertzenario bihurtzen dira azkenean"

sarrerren salmenta
944 910 310
www.bbk.es
bbk

SARRERAK AURRETIK EROSTEKO:
TXARTELEDEGIAN
Edozein ekintza hasi baino ordu bat lehenago

BFA DFB

SONDIKAKO KULTUR ETXEA
Cestero kalea, 1 (elizaren atzean)
Telefonoa 94.453.64.13

ANTZERKIA

GOSPEL KONTZERTUA
New Orleans GFospel Chorale
The art of negro spiritual
Abenduak 21, 20:30
Prezioa: 6 €

RÚA AIRE
El retrete de Dorian Gray
(testurik gabeko ikuskizuna)
Adin guztietarako
Abenduak 16, 17:00
Prezioa: 6 €

ZINEA

EL ORIGEN DE LOS GUARDIANES
AG (3D)
Abenduak 8, 18:00
Abenduak 9, 17:00

GOLPE DE EFECTO
111' (2D)
Abenduak 15, 18:00-20:30
Abenduak 16, 19:30

ASTERIX Y OBELIX: AL SERVICIO DE SU MAJESTAD
109' AG (3D)
Abenduak 23, 17:00-19:30

EL HOBBIT
160' (3D)
Abenduak 29, 18:00
Abenduak 30, 17:00

FIN
89' EG-7 (2D)
Abenduak 8, 20:30
Abenduak 9, 19:30

RUDA
109' AG (3D)
Abenduak 23, 17:00-19:30

2D: 4 €

3D: 6 €

*oharra: produktorearen behar-izanen arabera programazioak aldaketak jasan ditzake

Argazkilaria, lataren atzetik

Eva Fernández derioztarrak argazkilaritza estenopeikoa lantzen du eta bere irudietako bik akzesita lortu dute D'Artezen ikuste-jaialdian

Evak Ganix dendan jarri du bere lanetarikoa bat ikusgai

t: Gaizka Eguzkitza / a: E. F.

Eva Fernández 33 urteko gazte derioztarra da. Evak Enpresen Administrazioa eta Ekonomia ikasi zituen, eta gaur egun enpresa txiki batean egiten du lan. Zenbakiak eta finantzak ditu ogibide, baina argazkilaritza da haren benetako zaletasuna, eta aisialdian hari ekiten dio txikitik. "Umetan, aitaren kamera hartzen nuen eta argazkiak ateratzen nituen. Denborak aurrera egin ahala, zaletasunarekin jarraitu nuen eta, 19 urte nituela, Derioko Argazki Taldean (DAT) sartu nintzen", azaldu digu.

Taldean asko ikasi du. Izan ere, beste argazkilaria zaletu batzuekin elkartzen da bertan, eta argazkilaritzaren hainbat sekretu eta teknika adierazten dizkiote elkarri. Gainera, bere kabuz ikasteko aukera ere izan du Evak. "Txikitan probak egiten nituen kamerarekin, eta, zalantzarik izanez gero, helduei galdetzen nien. Geroago, ikastaroetan eta mintegietan hartu

dut parte, baina batez ere praktikan ikasi dut: kamerak eskaintzen dituen baliabideak sakonki aztertzen, argiarekin probak egiten..."

Herriko Udalak antolatzen duen ikastaroan egin zituen Evak lehenengo urratsak. Bertan ikasle hasi zen, baina azken 14 urteotan irakasle aritu da. "DATEko kideak gara irakasleak. Nork bere espezialitatearen berri ematen du: batek, argazkilaritza digitala; beste batek, laborategia; beste batek, gaueko argazkilaritza..."

Azken hamarkadan, izugarritzko aldaketa izan da argazkilaritzan: analogikoa ez da ia erabiltzen gaur egun, eta haren or-

dez argazkilaritza digitala nagusitu da. Al-daketak bete-bete harrapatu zuen Eva, baina, aitortu digunez, biak erabiltzen ditu. "Argazkilaritza digitala landu behar da, merkatuak berak behartzen zaituelako: azkarragoa, merkeagoa da... Hala ere, laborategian jarraitzen dut lanean, eta, egia esan, ikusmin handia sorrarazten didate betiko argazkilaritzak, analogikoak, eta teknika ezberdinek".

Argazkilaritza estenopeikoa

"Argazkilaritzan gauza berriak probatu behar dira; bestela, aspergarria da". Eta horrela, ikertzen-eta, harremanetan jarri zen argazkilaritza estenopeiko teknikarekin. "Behin, Alberto Gagok horren inguruan emandako ikastaro batera joan nintzen eta oso interesgarria iruditu zitzaidan. «Nik ere hori egin behar dut», esan nion neure buruari". Argazkilaritza estenopeikoa oinarritzkoa da, ia ekiporik gabekoa, eta argazkilaritzaren benetako sena berreskuratzen du. "Kamera nik neuk egin nuen eta, horretarako, panetone bizkotxo baten lata erabili nuen: barrukoa beltz mategaz margotu eta argazkilaritza papera jarri nuen bertan. Kutxari milimetro erdiko zulotxo egin nion. Argazkia ateratzeko, kontuan hartu behar da zeintzuk diren kutxaren neurriak eta zelako argitasuna dagoen inguruan. Horren arabera kalkulatu behar da zenbat denbora behar den irudia paperean finkatzeko".

Teknika zahar horrek baditu eragozpenak, baina, Evaren iritziz, xarma berezi bat ere badu. "Argazkia egitean, ezin da

"Argazkilaritzan gauza berriak probatu behar dira; bestela, aspergarria da"

Evak panetoneko lata moldatu eta hura argazki-kamera bihurtu zuen

huts egin, eta emaitza laborategian baino ezin da ikusi. Denbora luzeagoa eskatzen du eta garestiagoa da. Dena dela, oso erakargarria dela uste dut. Orain argazkilariek argazkiak ateratzen dituzte, baina kamerak berak esaten dizu zelan. Argazkilaritza estenopeikoaren bidez, zuk menperatzen duzu dena. Oso polita da prozesua”.

Evari hiriko argazkilaritza eta industria-paisaiak gustatzen zaizkio. Argazkiak atera eta gero, nahiago du irudia gehiegi ez ukitu. “Informatikak aukera zabala ematen dizu argazkiak txukuntzeko, baina niretzat argazkiak ateratzea da interesgarria, ez haiek ukitzea. Argi dago beti dagoela aldea ikusten duzunaren eta kamerak ateratzen duenaren artean. Nik argazkiei ukituak ematen dizkiet desoreka hori zuzentzeko. Dena dela, ez naiz argazkiak milioika ateratzen dituztenetakoa: oporretan joaten naizenean, japoniarren antzera argazkiak ateratzen ibili beharrean, inguruneari begiratzen ibiltzen naiz gehienbat”.

Argazkilaritza zaletasuna polita bada ere, etorkizunari begira Evak ez du bere burua profesional ikusten. “Neurri batean, gustatuko litzaidake argazkilaritzatik bizitzea, baina beste arlo batean egiten dut lan, eta zaletasunarekin nahikoa dut. Hemendik aurrera jarraituko dut argazkilaritzan lanean eta gauza berriak probatzen, baina inolako asmo handirik gabe”. Evak munduari begiratuko dio panetoneko lataren atzetik eta bere ikuspuntu apala erakutsiko digu.

Evaren lana, saritua

Derioko Udalak D'Artez Arteen ikuste-jaialdia antolatu zuen urrian. Horri esker, jarduera ezberdinetan dabiltzan artista batzuek aukera izan zuten euren lanak herriko dendetan erakusteko. Lehiaketak artista gazteen lana zein Derioko saltokiak bultzatzea izan zuen helburu. Eva Fernandezek bi argazki akzesita lortu zuten lehiaketan. “Ondo pasatzeagatik eta nire lana ezagutzera emateagatik hartu nuen parte, baina pozgarria da saria jasotzea, bai horixe!”. Akzesitari esker, erakusketa orokor batean hartuko du parte martxoan, Derioko Kultur Birian.

“Ez nuen espero ezer irabazterik, parte-hartzaileen maila oso altua izan

zelako. Oso interesgarria iruditu zitzaidan D'Artez egitasmoa, argazkilaritzaz gain, beste arte-teknika batzuk ikusgai izan ditugulako herriko dendetan: margolariak, eskultoreak, diseinatzaileak...”.

Evak argazki bi aurkeztu zituen lehiaketara: batetik, argazki estenopeikoa, Bilboko 11-M mugimenduko kideena; bestetik, Indiako neskatila baten argazkia. “Bigarrena ikusgarriagoa da, baina lehenengoan teknika estenopeikoa da interesgarria: kamera Arenaleko zubiari lotu eta han minutu oso batean utzi nuen, Arriagako plazari argazkia ateratzeko”.

GAMINIZ
JATETXEA

Tel/Fax: 944 317 025
email: gaminiz@gaminiz.com

Ibaizabal 212, Parke Teknologikoa
48170 Zamudio - Bizkaia
GPS: 2°51'41" N 43°17'37" W

www.gaminiz.com

ZAMUDIO-DERIOKO LURLANGILEEN ETXEA
Santi Mami auzoa, 1
Tel.: 94 454 10 08
Faxa: 94 454 12 15
48170 Zamudio (Bizkaia)

SANTI MAMI
ALBAITARITZA
Nerea Pedrosa Cte. 517
COOP. GANADERA ZAMUDIO DERIO
Tel.: 94 454 13 77 - 689 04 31 15
Faxa: 94 454 12 15

TALLERES JUAN ANDRES
AUTOMOBILAREN ELEKTRIZITATEA ETA MEKANIKA
PUNTUAN JARTZEA

Torrelarragoiti ind., 8 - 216 Pab.
Tel.: 94 452 07 09

48170 ZAMUDIO (Bizkaia)

LEANDRO
LANDETA

HARAGITEGIA-URDAITEGIA
Oiz Kalea, 1 • Tel. 94 452 00 69 - 48170 ZAMUDIO

t: Gaizka Eguzkitza / a: Athletic Club artxiboa

Gorka (1935) anaia nagusia da, eta, futbolari dagokionez, aitzindaria izan zen, bai familian, bai Txorierrin. "Txikitan, guztiok jokatzen genuen futboleant, baina bera eskualdeko jokalaririk onenetariko bat zen. Gainera, Txorierriko jokalaririk batzuk bere eskutik joan ginen Getxo taldera", esan digu Koldobikak, anaia gazteagoak. Gorka Erandioko Apurtu Arte taldean hasi zen jokatzen. Normalean eskuin hegalean jokatzen zuen, erasoan, eta, anaiaaren arabera, "jokalaririk gogotsua eta azkarra" zen. "Nik ez nuen Koldobikaren kalitatea, eta eskura nituen baliabide guztiak erabili behar nituen ahalik eta ondoen aritzeko (kar, kar)", dio Gorkak txantxetan.

Apurtu Arte taldeetik Getxo taldera joan zen, eta handik Athleticera. "Hamasei edo hamazazpi urte nituela hasi nintzen Hirugarren Mailan jokatzen, baina gezurra esan behar zen, adina zela-eta debekatuta zegoelako. Athleticen urte bi eman nituen, baina ezin izan nuen talde zurigorrian partida bat bera ere jokatu. Athleticetik ez zuen artean Bilbao Athletic bezalako talde gazterik, eta bigarren urtean utzi ninduten Barakaldora. Han Venancio han-

Futbol-genea

GORKA ETA KOLDOBIKA ETXEBERRIA | futbolari ohiak

Senideek gene berdinak dituzte, eta askotan zaletasunak ere transmititzen dizkiote elkarri. Etxeberriatarrek Asukoak dira, eta futboleant betidanik aritu dira. Gorkak gaztetan erretiratu behar izan zuen, baina anaia, Koldobikak, 11 urtean jokatu zuen Athleticen, 1961etik 1972ra bitartean. Lekukoa Gorkaren bilobak, Markelek, hartu du. Hark Baskonian jokatzen du eta denboraldi-aurrea Bielsaren taldearekin egin du.

diarekin jokatu nuen. Berak Athleticen jokatu zuen geroago, baina nik mina hartu nuen orkatilan. Lesioa oso txarto osatu nuen eta maila galdu nuen. Getxora itzuli nintzen eta 20 urte nituela utzi nion futboleant jokatzeari".

Baina 1950eko hamarkadan futbola utzi behar izatea ez zen gaur egun bezain etsigarria. Izan ere, 17 urte zituela, Bizkai-

ko Foru Aldundian hasi zen lanean, eta hori "etorkizun handiko beharra" zen. Futboleant erretiratu baino lehen Valladoliden jokatzeak aukera eman zioten, baina Gorkak ez zuen hara joan nahi, eta ezetz esan zion eskaintzari.

Futboleant oso ibilbide laburra izan zuen arren, anaia nagusiak nahikoa denbora eduki zuen arrakastaz gozatzeko.

Koldobika
eliterak
ailegatu zen

"Gazte mailan, Espainiako txapelduna izan nintzen Bizkaiko selekzioarekin. Horrezaz gainera, Estatu espainoleko selekzioak 1953an deitu ninduen Munduko Gazte Txapelketan jokatzera. Lehia Alemanian izan zen eta irabazi egin genuen. Hura Espainiak bere historian irabazi duen lehenengo munduko futbol txapelketa izan zen. Txapelketaren lehenengo gola nik sartu nuen, Jugoslaviaren kontra".

Futboleko jokatzeko interesik ez

Koldobikak (1940) Gorkak baino bost urte gutxiago ditu. Hasiera batean ez zuen futboleko jokatu nahi, baina, zorionez, anaia nagusiak animatu zuen. "Berak eraman ninduen Getxo taldera, eta nirekin batera Txorierriko beste jokalarri batzuk ere etorri ziren; esate baterako, Koldo Agirre sondikoztarra. Han, Getxon, anaiekin jokatzeko aukera izan nuen". Getxo taldean zegoela, Athleticen fitxatu zuen. "Hasiera batean, Baskoniara utzi ninduten, baina hilabete batzuk pasatu eta gero talde zurigorriara itzuli nintzen eta urteak eman nituen bertan".

Athleticen talde zoragarri batean jokatzeko aukera izan zuen. Zale nagusiek buruz dakite ohiko hamaikakoa: Iribar,

Gorka munduko txapelduna izan zen 1953an, Espainiako gazte mailako selekzioarekin

Koldobikak 11 urtean jokatu zuen Athleticen eta 1969an Kopa irabazi zuen

Gorkak Getxo taldera eraman zuen Koldobika, eta anaiek elkarrekin jokatu zuten bertan

Sáez, Etxeberria, Aranguren; Igartua, Larrauri; Argoitia, Uriarte, Arieta, Clemente eta Rojo. "Zaila da bakar bat aipatzea, haietako bakoitzak bere ezaugarriak zituelako. Onena Fidel Uriarte izan zen, beharbada, oso errematatzaile ona. Bazirudien Clemente ere jokalarri zoragarria izango zela, baina ez genuen hori egiaztatzen denborarik izan, berehala lesionatu zelako. Aterioei dagokienez, Jorge Alberto Mendonça Madrilgo Athleticoko angolarra edo Yanko Daucik Fernandoren semea aipatuko nituzke. Ez ziren oso aurrelari trebeak, baina oso indartsuak eta altuak ziren, eta zaila zen haiei markaketa egitea".

Koldobika defentsa izan zen. Oso altua ez izan arren (1,75 metro), baloia primeran jotzen omen zuen buruz. "Altu-altu egiten zuen salto", dio anaia, eta horrela orekatzen zuen bere altuerarik eza. Bere atzean, Athleticen historian zehar egon diren atezain onenek jokatu zuten: Carmelo Cedrún eta Jose Anjel Iribar. Koldobikak ezin du esan zein izan zen onena. "Ezberdinak izan ziren, baina biak zoragarriak: beste taldeko aurrelariaren bat bakarrik joaten zenean Carmeloren aterantz, buruz buru, ia gaindiezina zen gure ate-

Gorkak gaztetan utzi behar izan zuen futbola

zaina. Eskuak erabiltzeaz gainera, hankak ere erabiltzen zituen. Oso ona zen. Txopori dagokionez, zer esanik ere ez dago”.

Koldobikak 11 denboraldi eman zituen Athleticen (1961-1972). Guztira, 341 partida jokatu eta hiru gol sartu zituen talde zurigorrian. Gainera, kapitaina zela, Kopa irabazi zuen 1969an Elx taldearen kontra. Athleticetik beste Kopako final bi jokatu zituen, Koldobika taldeko jokalaria zela, baina Asukoak ezin izan zuen bietan parte hartu. “1966an, defentsa titularrak ginen hirurok ezin izan genuen jokatu

mina hartuta genbiltzalako, eta Zaragozak 2-0 irabazi zigun. Hurrengo urtean, 1967an, finala jokatu nuen, baina Valentzia 1-2 nagusitu zen”. Orain gertatzen den moduan, garai hartako finaletan ere giro ederra egoten zen eta Koldobikaren hitzetan, “jendetza joaten zen partidak ikustera”.

Athletic alde batera utzita, 22 urte zituela, Koldobikak aukera izan zuen Espainiako selekzioarekin Munduko Txapelketa jokatzeke. Hura 1962an egin zen Txilen. Athleticetako aldagelan jokalaria ederrak bazeuden, baina Estatuko taldekoan

itzelezko batzuk aritzen ziren: Luis Suárez (Urrezko baloia irabazi duen espainiar bakarra), Alfredo Di Stefano (batzuen iritzi, inoiz egon den munduko jokalaririk onena), Ferenc Puskás (FIFA erakundeak XX. mendeko goleatzailerik onena izendatu zuen 2004an. Guztira, 513 gol sartu zituen 533 partidatan) edo Paco Gento (Europako kopa gehien irabazi duen futbolaria, sei alegia).

“Txapelketara joan baino lehen, Al-gortan egin genuen kontzentrazioa, eta bertan ia hilabete bi eman genituen. Aipatutako jokalaririk zoragarri horiek ez ziren gazteak; ni, ordea, bai, eta gazteekin ibiltzen nintzen. Ez nuen harreman handirik eduki haiekin. Nik partida bakarra jokatu nuen Txilen, azkena, Brasilen kontra. Markaketa Vavari egin behar izan nion, oso jokalaria ona zenari, baina partida irabazi ziguna Amarildo izan zen. Lehenengo zatian 1-0 irabazi genien, baina bigarrean buelta eman zioten markagailuari, eta 2-1 irabazi ziguten. Zorte txarra izan genuen geure multzoan Brasil eta Txekoslovakia egon zirelako, txapelketako bi finalistak”.

Partidak ezin ikusi

Koldobikak 32 urte zituela utzi behar izan zuen Athletic. “Ni nagusia nintzen eta gazte batzuk sendo ibiltzen ziren. Nire ordeza Astrain sartu zen. Bera gaztea zen, indartsua, gorputz handikoa... Normala da”. Athleticen jokatu eta gero Barakaldora joan zen eta handik urtebetera utzi zuen futbola. Asukoak ez zuen inoiz en-

Hurrengoa, Markel?

Etxeberriatarrak futbolari lotuta daude. Gorkak eta Koldobikak futboleko jokatu zuten, baita euren semeek ere, eta bilobak ere badabiltza baloien atzean. Haietako bat, Markel, etorkizun handiko gaztea da eta Baskonian jokatzen du, Athleticen hirugarren taldean. Gainera, denboraldi-aurrea Bielsaren agindupean egin du aurtun. “Argentinarrak lehenengo taldearekin entrenatzea nahi zuen, baina oraindik oso gaztea da eta batxilergoa amaitu behar du”, dio Gorkak, aitak.

Familiak uste du Markelek lehenengo taldean jokatzeke aukera duela, baina oraindik oso goiz dela. “Edozer gerta daiteke. Elitera ailegatzea zaila da, loteria bezalakoa”. Profesionala izateko jarrera, behintzat, badu. “Txikitatik ikusi dut baloia besopean zeramala. Zaletasun itzela izan du beti. Txikitan, erasoan jokatzen zuen, baina gaur egun eskuin hegaleko defentsista da. Oso portaera profesionala du: oso lasaia da zelaian, eta ez du iskanbilarik sortzen ez kideekin, ez entrenatzaileekin, ezta aurkariekin ere”.

trenatzeko grinarik izan. "Nire garaian, Athleticen jokalariek gehienak entrenatzailerik egin ziren karrera bukatu zutenean. Nik, ordea, ez nuen gogorik. Partida bukatzen zenean, kideek horren inguruan hitz egiten zuten, baina nik nahiago nuen beste edozein gauza egin. Hau esaten nion neure buruari: *Astelehenean, entrenatzaileak luze hitz egingo digu partidari buruz; beraz, beste gauza bati buruz pentsatu nahi dut orain*". Ildo horri jarraituz, gaur oso egun gutxitan joaten da San Mamesera, "urduri" jartzen delako. Batzuetan telebistan ere ez ditu ikusten Athleticen partidak. Eta Gorkari berdin gertatzen zaio.

Dena dela, anaiak adi daude Athleticen ibilbideari. Guztiok moduan, ilusionatuta bizi zuten aurreko denboraldia, baina, euren ustez, zurigorriek oso esfortzu handia egin behar izan zuten eta oraindik nabaritzen dute nekea. "Leher eginda bukatu ziren, bai fisikoki, bai mentalki. Gainera, gazte-gazteak dira eta udan hainbeste istilu egoteak ere izan du eragina: Bielsaren haserre, Javi Martinez kanpora joan da, Llorentek ez du jarraituko... Jokalari bikain gutxi ditugu eta Javi eta Fernando funtsezkoak izan dira guretzat".

Futbola oso ezberdina zen Gorka eta Koldobika jokalariek zirenean. "Alde fisikoari dagokionez, Ronnie Allen entrenatzailearen eskutik etorri zen aldaketa handia.

Iraultzailea izan zen garai hartan. Hondartzan egiten genuen korrika, hanketako giharrak indartzeko", dio Koldobikak. "Materiala eta zelaia askoz hobekiago dira gaur egun eta jokalariek maila tekniko handiagoa dute. Ondorioz, askotan motzean jokatzen da. Gure garaian, aldiz, luzean jokatzen genuen, eta beti aurrera. Orain paseka ibiltzen dira hutsunea topatu arte, atzera ere ematen dituzte paseak; guk baloia atzeratzen genuenean, txistuka hasten ziren zaleak", gaineratu du Gorkak. Edozein kasutan, anaiak uste dute futbola gauza sinplea dela, eta argi dago eurek genetikan daroatela.

Koldobikak Iribar, Carmelo, Fidel Uriarte, Rojo, Gento, Puskás eta Di Stefanorekin jokatu zuen

"Futbola ezberdina da gaur egun: guk ezin genuen baloia atzera eman, jendea txistuka hasten zelako"

Familia osorako kalitatezko arreta, zure esku

Zerbitzu Berriak
Logopedia
Podologia
Kiroprasajak

clínica dental
ZAINDUZ
hortz klinika

Txoriarteko bidea, 9 - Loria | Arteaga eraikina | 48160 DERIO
94 454 01 01 | 657 79 54 45
info@dentatzaindus.com | www.dentatzaindus.com

**MODA
INFANTIL**

Tximeleta

Gernikako Arbola, 8
Telefonoa: 94 454 14 35
Faxa: 94 454 38 26

48160 DERIO
Bizkaia

INBISA

SERVICIOS Y MEDIO AMBIENTE

Bide garbiketa | Hondakinak biltzea eta garraiatzea | Ur eta estolda-sareak zaintzea eta mantentzea | Hiri tresneria mantentzea eta zaintzea | Lorezaintza zerbitzua | Eraikinak eta lokalak barutik garbitzea | Hondartzak garbitzea | Garbiguneak kudeatzea eta mantentzea | Lurzorua deskontaminatzea | Ingurumen-aholkularitza | Beste zerbitzu batzuetarako, galdetu.

INBISA Derio Enpresa-zentroa
Astintze, 6A - 1. solairua. 48160 DERIO
www.inbisaserviciosymedioambiente.com

Tel. 94 424 38 34

Hiri-hondakinen Diagnostikoa eta Plana

Mankomunitateak enpresa bat kontratatu zuen orain dela hilabete batzuk, hark Mankomunitateko Hiri-hondakinen Diagnostikoa eta Plana egiteko. Izan ere, aurreko Plana 1996. urtekoa zen, eta han jasota zeuden alderdi gehienak zahar gelditu ziren hainbat faktorerengatik: udalerri mankomunatuaren aldaketa; hondakinak sortzeko ohituren aldaketa, eta horiek batzeko eta tratatzeko sistemen aldaketa; eta gizarteak zein legeak ingurumen arloan egin dituzten eskakizunak. Hala, diagnostiko eta plan berriak ditugu, 2012. urteko urrikoak direnak, eta, besteak beste, hurrengo lerrootan azalduko ditugun edukiak dituztenak.

Alde batetik, hondar-frakzioak izenekoak batzen dira gaur egun. Hau da, gris koloreko estalkia duen edukiontzi berdean uzten ditugun hondakinak. Eta bestetik, gaika batzen ditugunak: paperak eta kartoia, beira, ontziak, pilak, bolumen handiko gauzak, etxean erabili dugun olio eta berriro erabil daitezkeen hondakinak (arropa, liburuak, gailu elektriko txikiak...). Bolumen handiko tresnak izan ezik, herritarrek Udalari hala eskatuta etxetik batzen direnak, beste guztiak edukiontzian jasotzen dira.

Enpresak Txorierrin dauden edukiontzien inbentarioa egin du, eta haien edu-

Txorierrin dagoen edukiontzi-kopurua Bizkaiko batez besteko kopurua baino handiagoa da

Kontrataturako enpresaren arabera, gaika hartzen diren hondakinen kopurua handitu behar da

kiera aztertu du. Bere balorazioaren arabera, bailaran dagoen edukiontzi-kopurua nahikoa eta egokia da, eta Bizkaiko Lurralde Historikoaren batez besteko kopurua baino handiagoa da.

Gaikako bilketari dagokionez (papera eta kartoia, beira, ontziak...), enpresak ez du egokitzen hartzen edukiontzi-kopurua murriztea, nahiz eta beharrezkoak direnak baino edukiontzi gehiago dauden.

Horrela da, gaikako bilketaren eta materialak birziklatzearen alde egiteko. Hala ere, gris koloreko estalkia duten edukiontzi berde batzuk kentzeko proposamena egin du. Haietan hondar-frakzioak batzen dira. Edukiontziak pixkanaka-pixkanaka kentzeko aholkua eman du, herritarrak onartzen eta ulertzen joan daitezen, hondakin gehienak birzikla daitezkeela, horiek balioa dutela, eta oso gauza gutxi ezin dela gaika jaso. Materia organikoa gaika batzen hasten denean, ideiak indartuko dira. Izan ere, zenbat eta hondar-frakzioak botatzeko edukiontzi gutxiago egon, orduan eta material gehiago berreskuratu eta birziklatuko da.

Maiztasunak eta kostuak

Beste alde batetik, enpresak aztertu ditu bilketarako ibilgailuek egiten dituzten ibilbideak eta egokitzen hartu dituzten bilketa-maiztasunak. Adibide moduan, esan dezakegu gure hiriguneetan hondar-frakzioa (gris kolorea duen edukiontzia) egunero batzen dela –domeketan izan ezik-, papera eta kartoia astean hiru aldiz batzen direla, eta gainontzeko hondakin gehienak astean behin jasotzen direla. Hala ere, enpresaren ustez, berreskura daitekeen materialen bilketa hobetu ahal da.

Frakzioa	TXORIERRIKO MANKOMUNITATEA		BIZKAIKO LURRALDE HISTORIKOA (2011)	
	Bizt./eduk.	L/bizt.	Bizt./eduk.	L/bizt.
Hondar-frakzioa	46	57	77	31
Papera eta kartoia	113	25	247	9,7
Beira	140	21	281	10,7
Ontziak	100	35	222	10,8
Pilak	520	0,058	461	0,01

Enpresak Bizkaiko Hiri-hondakinak Kudeatzeko Plan Integralean (2005-2016) zein uztailaren 28ko Hondakin eta lurzoru kutsatuen 22/2011 legean ezarritako helburuak hartu ditu oinarritzat, eta, Txorierriko gaur egungo egoera ona den arren, uste du gaika hartzen diren hondakinen kopurua handitu behar dela, helburuok betetzeko. Horren haritik, azpimarratu du oso garrantzitsua dela materia organiko biodegradagarria gaika biltzea ahalbidetzen duen sistema bat ipintzea.

Hondakinak kudeatzeak dakartzan kostuak atal bitan bereizi ditu enpresak: hondakinak batu eta garraiatzeak dakartzaten gastuak (behe-kudeaketaren kostuak) eta haien tratamenduak dakartzan gastuak (goi-kudeaketaren kostuak). Kos-

tuak hala xehatzeak eta horiek udalerrri bakoitzean irizpide ezberdinen arabera banatzeak helburu hauek dituzte: banaketa ahalik eta zuzenena izatea eta hondakin gutxiago sortzea. Honela, hondakin-kopuru handiagoa sortzen duten udalerriek gehiago ordainduko dute hondakinen goi-kudeaketagatik; eta, hirigintza arloko arazoak direla-eta edo lurralde-hedadurari lotutako arazoak direla-eta, hondakinak batzeko zailtasunak dituztenek gehiago ordainduko dute behe-kudeaketagatik.

Ikerketan aukera batzuk ere aztertu dira materia organikoa gaika batzeko. Aukera horiek hondakinak "atez ate" jasotzea eta "bosgarren edukiontzi bat" jartzea dira.

Aukera bi aztertu dira materia organikoa gaika batzeko: "atez ate" sistema eta bosgarren edukiontzia

Bosgarren edukiontziak dakarren kostua "atez ate" sistemarena baino askoz txikiagoa da

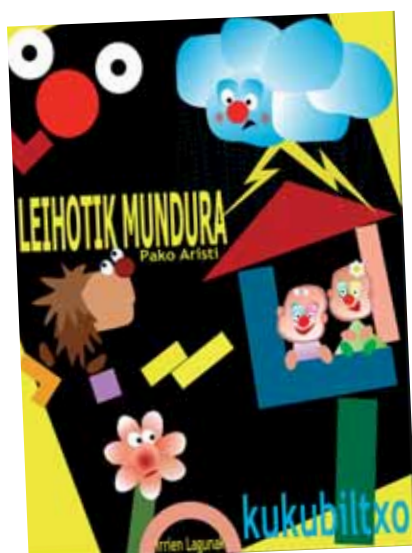
Bosgarren edukiontzia

Espaloietan jartzen diren edukiontziei dagokienez, sistema arrakastatsua da, herritarrek hondakinak bereizi eta horiek berriratzeko edukiontzietara botatzeko borondatea badute. Borondatez egiten den ekintza denez, beharrezkoa da giltza edo txartel elektronikoa izatea, bosgarren edukiontzia erabili ahal izateko.

Bertan edozein momentutan utz daitezke hondakinak. Edukiontziak itxita daudenez, kiratsa txikiagotu egiten da, kalean isuriak egotea saihesten da eta zailagoa da hondakinak manipulatu ahal izatea. Era beran, hondakinak edukiontzietan daudenez, hondakinak jasotzeko beharrezkoa den denbora "atez ate" sistemarena baino laburragoa da. Bosgarren edukiontziak dakarren kostua ere "atez ate" sistemarena baino askoz txikiagoa da.

Atez ate

Hondakin birziklagarrien frakzioak txandakako egunetan batu-lirateke eraikinen atean bertan. Esekigailuak dituzten zutoinak ipiniko lirateke eta han familia bakoitzak bere lekua edukiko luke, materia organikoa botatzeko zakarrontzia eta gainontzeko hondakinak botatzeko plastikozko poltsak jartzeko. Sistema hau ez da oso estetikoa, zabor-poltsak esekigailuetan eskegitzen direlako. Gainera, babesik ez dutenez, erraz erabil daitezke ekintza bandalikoetan eta animaliek ere erraz apur ditzakete. Auzokideek ezarritako egunetan eta orduetan atera beharko dituzte hondakin birziklagarriak, eta horiek derrigorrean banatu beharko dituzte frakzioetan. Horrela egin ezean, zigorra jaso ahalgo lukete. Nolanahi ere, sistema honen bidez birziklatze-maila altuagoak lor daitezke.

Besteak beste, umorezko antzezlanak, eta hip hop-a eta bertsolaritza buztartzen dituan saioa eta giza katea egingo dira

Euskerea, borborrean

Txorierriko euskaltzaleek Sondikan ditue hitzordua eta topagunea aurten. Euskerearen Egunaren haritik, azaroaren 29tik abenduaren 3ra arte, herritar guztiei zuzendutako hainbat ekitaldi eukiko doguz han.

Aurreko urteetan bezala, aurtengo Euskerearen Egunak herritar guztiengana ailegetea dau helburu, haren adina edozein dala be. Horretarako, Txorierriko Zerbitzuen Mankomunitateko Euskera Sailak bilerak euki ditu Sondikako Udalagaz, Altzora euskera alkarteagaz eta herriko gainontzeko taldeakaz. Iradokizunak eta ideak alkartrukau ditue eta egitaraua guztien proposamenak kontuan hartuta osatu dabe. "Parte-hartzea bultzatzen daben ekintzak antolatu doguz, sondikoztar eta txorierritar guztiek euskeraz eginez ondo pasau eta disfratau daien".

Bodologoak antzezlanak hasierara emongo deutso prestau dan ekintza-sorta zabalari. Gazteei, helduei zein nagusiei zuzendutako ekoizpena da, barrez leherrarazoko dituan. Izan be, ezkontza batetik datozala, alkarriketea sortzen da hiru lagunen artean... Ikuskizuna azaroaren 29an, 19:00etan, izango da Sondikako Kultur Etxean, eta sarrerak euro batean

jarriko dira salgai euskaltegietan eta Kultur Etxean bertan, ekitaldia hasi baino ordubete lehenago.

Azaroaren 30erako, Bertso hopa ekitaldia antolatu da gazteentzat. Mankomunitateko euskara teknikariak azaldu deuskunaren arabera, oso kontu barritzailea da eta arrakasta handia euki dau egin dan leku guztietan. Saioak bertsolaritza eta hip hop-a buztartzen ditu eta publikoak be oso eginkizun garrantzitsua izango dau. Halan, gazte bakotxari eskatuko jako paper baten gai bat idazteko, bertsolariak eta hip hop-lariak haren gainean aritzeko. Norgehiagokea arratsaldeko 7etan hasiko da Gaztetxean.

Zapatua, abenduaren 1a, mobimendu handiko eguna izango da. Orain dala gitxi Berbagunea egin zan Bilbon, eta for-

matu hori hartu da oinarritzat, Sondikan be berbarako gunea sortzeko. Ekintzea Nagusien etxean egingo da goizeko 12etatik aurrera. Han hainbat talde edo berbagune atonduko dira eta bakotxean gaurkotasun-gai bat landuko dabe 20 minutuan. Osteen, beste bi taldetan ari-zeko erea eukiko dabe parte-hartzaileek. Berbagune bakotxa aditu batek zuzendu-ko dau; haren artean, Toti Martinez de Lezea idazlea, Aitor Elizegi sukaldaria, Mikel Artetxe txirrindulari ohia, Jesus Garcia sendagilea eta ekonomialari bat egongo dira. Ekitaldi hau herritar guztiei dago zabalik, baina izena aldez aurretik emon behar da (94 454 03 50), antolatzaileek jakin daien zenbat lagunentzako tokia atondu behar daben. Beraz, erea parebakoa daukie hau, gaur egun puripurian dagozan gaiei buruzko hausnarketea eta eretxi trukaketea egin nahi dabenek, adituakaz batera.

Bestalde, goi mailako bertso-saioa egingo da arratsaldeko 7etan. Kultur Etxean Arkaitz Estiballes, Etxahun Lekue, Sebastian Lizaso eta Andoni Egaña arituko dira bat-batean. Ondoren, Taberna Ibiltariak hartuko dau txandea. Abeslari-ek Kultur Etxetik urtengo dabe eta euskal kantutegia herriko txoko guztietara zabalduko dabe. Jente artean banatuko dira abestien fotokopiak, abesti baten edo bestearen berbeak ezagutu ezean, ha be kantau ahal izateko.

Eskoletan be bai

Domeka goizean giza katea osatuko da Pergolan. Ekintza hau lehenengo aldiz egingo da Txorierrin. Parte-hartzaileek koloredun kartulina bana hartuko dabe eta han hizki bat egongo da idatzita. Hizki guztiak alkartuta, *Guk euskaraz* kantua osatuko dabe. Giza katea goizeko 12etan izango da eta, antolatzaileek aiatu deuskuen bezala, gitxienez 176 personak hartu beharko dabe parte ekitaldian, ha egoki egin ahal izateko. Jente gehiago

animetan bada, kantua gehiagotan osatuko da, harik eta guztiek ekintzan parte hartu arte. Arratsalderako, umeei zuzendutako antzezlan egongo da Kukubiltxo taldearen eskutik. Ikuskizuna 17:00etan izango da Kultur Etxean.

Hurrengo egunetan, eskoletako ume-entzako ekitaldiak izango dira eta bertan, orotara, 1.226 ume hartuko dabe parte. Ekitaldiak ikasleen adinaren arabera prestatu dira. Abenduaren 3an, 10 urtetik 11 urtera bitarteko gaztetxoek ikuskizuneta-

rako dituen gaitasunak erakutsiko ditue ikaskideen aurrean. Euskerazko 22 abesti aukeratu dira eta talde bakotxak hareetako bat abestu, dantzatu edo antzeztu beharko dau. Horretarako, Euskaraokea egingo da. Abenduaren 4an, Patxin eta Potxin pailazoek antzeztan barria eskeini-ko deutse lau urtetik sei urtera bitarteko umeei, eta Tor magoaren magiak aho bete hortz itxiko ditu zazpi urtetik bederatzi urtera bitarteko umeak hurrengo egunean.

GORBEIA MERTZERIA

Gorbeia kalea, 7
ZAMUDIO
94 855 90 06

Patxi KOOP.
BANATZAILE OFIZIALA

Ilhón

Sakelako telefonoa: 667 67 73 00
NEINVER pol. - Etxezarte kalea, 4
48170 ZAMUDIO - Bizkaia
✆ faxa: 94 452 25 67
patxikoop@patxi.coop

www.PATXI.COOP

la
euzkari

Peñasko
arraindegia

Mendiko, 4
48170 Zamudio
Tel.: 94 452 0808

t/a: Bestorrene

Ehun urte egingo dogu atzera eta 1912. urteko azaroaren 24ra joango gara. Zabalguneko zirku-antzokian, Bilbon, saio berezia egoan nota bikainak atera ebezan eskolako ikasleentzat. Pelikula bat emoten eben eta aretoa jentzez bete zan ha ikusteko. Zergaitia oso argi ez dagoan arren –pelikulan bertan agertu zalako, beharbada-, baten batek “sua!” oihukatu eban eta alarma biztu zan. Astrapalan, danak ahalegindu ziran kanpora ateraten, baina urteera bakarra egoan. Urteera eskilara estu bat zan, eta handik sartu ezin ziranez, alkar zapaldu eben. Ondorioa oso larria izan zan: 44 ume eta nagusi bi hil ziran, zapaltzeen eraginez eta asfixiaz.

Tragedia ez zan edozelangoa izan orduko Bilborako. Hileta ikusgarriak egin ziran, 40.000 lagun inguru hurbildu ei ziran hiletotara. Udalak oroigarria egitea erabagi eban eta proiektua udal arkitektoei agindu eutseen. Beharrak 1913. urtean hasi ziran eta mausoleoa 1916. urtean inaugurau zan. Proiektuaren burua Ricardo Bastida arkitekto ezaguna izan zan,

Umeen mausoleoa

Derioko kanposantu handi eta ederretik (haren jaubetzea Bilbok dau) ibili gara paseoan. Hainbeste panteoi ikusgarriren artean, batek emon deusku atentzinoa. Handia da, berezia. Eta argi dago ez dala persona edo familia batena, harrietan hainbat izen dagozalako zizelatuta. Merezi dau panteoiari arreta handiago eskaintzea eta bere historian sakontzea.

besteak beste, Bilboko Alhondigea eta Sukarrietako udalekuak egin zituana. Eskulturak Arte eta Lanbide Eskolako ikasleek egin ebezan, Higino Basterraren gidaritzapean.

*Panteoia Zabalguneko
zirku-antzokian hil
ziran umeen
oroimenez egin zan*

aldeko
hortz klinika
Tel.: 94 454 15 87

Anuska Prieto Aguilar
Odontologoa

Uribe 7, behea
48160 DERIO (Bizkaia)

–Especialitate guztiak
zentro bakar batean
–Aurrekontua doan

–Especialitatea:
umeak

astikenemotor
www.ASTIKENEMOTOR.com

DERIO - 946 451 781

urdaitegia delicatessen

amalur

Uribe, 14 - 48160 DERIO
94 612 19 55
www.amalurderio.com
info@amalurderio.com

Sinbologiaz beteta

Panteoia aztertzen gabilzala, gauza batek harritu gaitu: oso erlijino-motibo gitxi dagoz eta mitologia klasikoa da nagusi. Ahaleginduko gara sinbologian sakontzen eta motiboetariko batzuk azaltzen.

1. Brontzezko erliebeak "itxi umeak nigana hurreratzen" esaldia dakarku gogora.

2. Ezkerreko zutabea apurtuta dago. Era honetan hildakoak oso gazteak zirala adierazoten da.

3. Hegoak eta bizar luzea dituana Kronos jainkoa da. Eskuan hondarrezko erlojua dau, gure bizitzaren denporearen sinboloa dana.

4. Emakumeak mina adierazoten dau.

5. Sarkofagoan umeak azaltzen dira, jantzi klasikoak eta ohiko jarrerak dabezala.

6. Eskilarek eternidadederako bidea adierazoten dabe, baita tragedia eskilara baten gertatu zala be.

7. Omega alfabeto grekoaren azken hizkia da: amaierea, heriotzea.

47. DURANGOKO EUSKAL LIBURU ETA DISKO AZOKA

2012KO ABENDUAREN 6TIK 9RA

ANTOLATZAILA
Bereziak
gurea

KULTURA GONDAKATZA
Kalea 1001
Kalea 1001

BABESLE NAGUSIA
BFA DFB
Bereziak
Bereziak

BABESLE PUBLIKOAK
DURANGO
Durango

BABESLE PRIVATUAK
bbk
EROSKI
TOKIKOM

KOMUNIKABIDEA
TOKIKOM

Kontseiluak orain dala urte bi jarri eban martxan “Euskaraz bizi nahi dut” kanpaina. Denpora tarte honetan hainbat ekintza egin dira gizartearen hainbat arlotan; esaterako, film laburren lehiaketak, herri lasterketak eta *Hizkuntzaren keina* liburuaren argitalpena. Herritarrek zein bestelako eragileak jardun dau beharrean, eta harreman horretatik ondorio hau atera dau erakunde horrek: “asko gara euskaraz bizi gura dogun herritarrak eta asko be bagara gurari hori determinazinoz aldarrikatzen dogunak”. Administrazioen aldetik, barriz, uste dau ez dirala jarri euskaraz bizi ahal izateko beharrezkoak diran bitartekoak. “Azken 30-40 urteetako aurrerapausuak herri mobimentuen beharrari esker egin dira, baina ez dira nahikoa izan eta beharrezkoa da hizkuntza-politiketan jauzia emotea”.

Erakundearen eretxiz, politikariak kontuan hartu behar dabe herritarren euskaraz bizitzeko guraria eta gaur egun era ezin aproposagoa zabaldu da horretarako. Halan, aldarrikapena kalera ateratera deitu dau eta manifestazinoa antolatu dau abenduaren 1erako. Manifestazinoak

Txorierrin be euskeraz bi

Euskeraz bizitzeko guraria kalean aldarrikatzera deitu dau Kontseiluak, “Euskaraz bizi nahi dut” kanpainearen haritik. Txorierriko AEK-k eta euskera alkarteek bat egin dabe kanpaina eta deialdi horregaz, eta autobusa jarriko dabe abenduan 1ean Donostian egingo dan manifestazionora joateko.

arratsaldeko 5etan urtengo dau Anoeta estadiotik.

Txorierriko AEK-k eta euskera alkarteek –Altzora, Tximitx, Lagatzu, Zorritzeta eta Arrekikili– Kontseiluren kanpaina aztertu eta hausnarketea egin dabe orain arte eskualdean egindako behararen gainean. Era berean, Txorierrin euskaraz bizitzeko dagozan erak eta oztopoak euki ditue hizpide. Azaldu dabenez, hareek be ekarpena egingo deusie kanpaineari, eta datoza egunotan haren barri emongo deuse herrietako eragileei. AEK euskal-

tegia be kanpaina eta haren ildoak landuko ditue ikasleakaz.

“Ezinbestekotzat joten dogu gobernuak jakitea zeintzuk diran herritarren kezak eta aldarrikapenak. Horregaitik uste dogu inportantea dala abenduaren 1eko manifestazinoan parte hartzea, eta autobusa ipiniko dogu hara joateko”. Autobusa doan izango da eta arratsaldeko 3etan urtengo dau Sondikatik. Autobusak geldialdia egingo dau Txorierriko autobus-geraleku nagusi guztietan. Bera hartu gura dauenak izena emon beharko dau

zi gura dogu

euskera alkarteetan edo AEK euskaltegian
(94 454 39 67).

Kontzientziazinoa

Beste alde batetik, aitatu beharra dago abenduaren 1ean Txorierrin ekin-tzak egingo dirala Euskerearen Eguna dala-eta. Txorierriko AEK-k eta euskera al-karteek argi itxi gura dabe, manifestazino-ra joateko autobusa ipinteko erabagia hartu dabenean, ez dabela ekintza horre-

*Donostiako
manifestazinora joateko
autobusaz gainera,
kontzientziazio
kanpaina zabalduko da*

*Atxikimendua
euskarazbizinahidut.org
webgunearen bitartez
adierazo leiteke*

*Banderatxoak ipiniko
dira salgai, eta
herritarrak animauko
ditue horreek
balkoietan-eta eskegitara*

en kontra egiteko asmorik euki. "Euskera-ren Egunaren haritik antolatutako ekin-tzen artean herritarrek izango daben beste era bat da. Izan be, ospakizunerako momentua ez ezik aldarrikapenerako momentua be bada, gure ustez. Autobusa manifestazinoa amaitzen danean itzuliko da Txorierrira, eta Donostiara joatea erabagi dauenak oraindino eukiko dau he-mengo ekintzetan parte hartzeko ere".

Autobusa ipintez gainera, Txorierriko AEK-k eta euskera alkarteek kontzientzia-zino kanpaina zabalduko dabe eta ber-toko eragileak animauko ditue Kontseilu-ren kanpaineari atxikimendua adierazote-ra. Atxikimendua www.euskarazbizinahidut.org webgunearen bitartez emon lei-teke, eta han banderatxoak eta kamisetak be erosi leitekez. Esan deuskuen moduan, materiala Txorierriko AEK euskaltegian be jarriko dabe salgai, eta herritarrak animau gura ditue balkoietan-eta banderatxoak ipintera. Azkenik, jakinarazo deuskue Do-nostiako manifestazinoaren ostean berri-ro alkartzeko asmoa daukiela, eta batzar horretan gura daben eragileek be hartu ahal izango dabela parte.

LOREGARBI GARRIKETA ZERBITZUAK

Garbi-ikusiak, orokorrean
Auzokoen lurren onak
Mantentzeko garbi-ikusiak
Bulegoak eta lokaleak
Olinia emateko garbiketa
Ikastetxeak
Zabur bilaketa

Besaide Plaza, 1 - B° Aldeakone
48160 DERIO (Bizkaia)
lorigarbi@euskalnet.net

Tel: 94 406 49 92
656 712 443
Fax: 94 406 49 93

OSTEOPATIA-ZENTROA
ESKU-TERAPIAK

lasai

Luis M° Asensio
Osteopata

Larrabari, 1 1onja - 48160 DERIO
Tel: 94 454 10 28 - Sakelekoa: 655 74 24 69
osteopatiolasai@gmail.com

Leire Begoña
ILEAPAINDEGIA

Unibax ileapaindegia
Estetika
Ordulegi jarraitua
Laser-depilazioa

Mungialde etorbidea, 20 DERIO
T: 94 454 26 32

POLITEKNIKA IKASTEGIA
TXORIERRI
S.COOP.

Centro de Educación Secundaria y Formación Profesional
Laralde Heziketa eta Bigarren Heziketa Zikloak

Untzaga Ibaia Kalea, 1 | Tel.: 94 403 40 60 | info@txorierr.net
48160 - DERIO | Fax: 94 403 40 61 | www.txorierr.net

Eusko Jaurlaritzak diruz-lagundutako ikastetxea

BATXILERGOA

- Zientziak eta Teknologia

ERDI MAILAKO HEZIKETA ZIKLOAK

- Mekanizazio Teknika

GOI MAILAKO HEZIKETA ZIKLOAK

- Fabrikazio Mekanikoko Diseinuko Teknikaria
- Produktzio Programatzeko Teknikaria
- Automatizazioa eta Informatikako Sistemetak
- Salmenten eta Merkataritza esparruen Kudeaketako Teknikaria
- Ingurumen Hezkuntza eta Kontrolako Teknikaria

t/a: Itxaso Marina

Azaldu digutenez, eskulan tailerra orain 16 urte inguru jarri zen martxan. Eva da irakaslea. Bera eta ikasle batzuk hasiera-hasieratik daude tailerrean. Mari Angeles zamudioztarra ikasle horietako bat da, 85 urtekoa. "Erlaxatu egiten naiz eskulanak egiten. Gainera, ordu asko ematen ditut bakarrik, eta tailerrari esker harremanetan nago beste lagun batzuekin". Gainerako ikaskideak bat datoz emakumearekin. Hasiera batean, hainbat arrazoiengatik eman zuten izena tailerrean: apaingarriak eurek egiten ikastearen, zerbait egitearen, denbora libre betetzearren... baina, azkenean, ikastaroa terapia bihurtu da gehienentzat. "Bizio", esan du batek. Izan ere, ondo pasatzen dute elkarrekin, hainbat kontu hizpide harturik, artelan txikiak sortzen. Zalantza barik, halako egitasmo batean parte hartzeak onurak ditu, "eta hain zuzen ere aholku hori ematen diete mediku batzuek beren gaixoei", azpimarratu du irakasleak.

Askotan, tailerrak antolatu eta bertan behera uzten dira. Baina hau erabat arrakastatsua da. "Talde bakarra izatetik hiru talde izatera pasatu gara eta guztira 35 ikasle gaude gaur egun. Bat ez beste guztiak emakumezkoak gara. Urte hauetan, izan dira gizon batzuk ikastaroan, eta urteak eman dituzte bertan, jarduera gustukoa izan dutelako".

Artista hauek zartagin bat sukaldeko erloju bihurtzen dute; esne-ontzi bat, aterki-ontzi; beirazko botila bat, loreontzi... "Gauza zaharrak berriro erabili edo birziklatu egiten ditugu. Koadroak ere egiten ditugu, teilak margotu, markoak

Artelan txikiak

Eskulan tailerreko neskak lanean buru-belarri harrapatu ditugu Zamudioko udal geletan, Aresti kalean. Koadroak, kutxa handiak, loreontziak... sortzen zituzten bitartean, hamaika galdera egin dizkiote irakasleari. Denbora-tartetxoa ere atera dute gurekin solasaldi bat izateko.

egin... Era berean, egurra landu barik duten altzariak erosi eta geure erara margotzen ditugu". Teknika zailik ez dago haientzat, eta zerbait lehenengoan ateratzen ez bada, bigarrean aterako da.

Edo hirugarrenean... "Edo beste gauza batekin hasten da, eta kito".

Ikasle bakoitzak nahi duena lan dezake ikastaroan eta, haien ustez, hori oso erakargarria da. "Guztiekin gauza bera egi-

tea erosoagoa da irakaslearentzat", aipatu du Evak, "baina guk nahiago dugu bakoitzaren beharrianetara eta gogora egokitu. Hala, benetan beharrezkoak diren lanak egiten ditugu eta ez dugu dirua beharrian barik gastatzen. Hau da, zuk ispilu bat behar duzu, beharbada, neurri zehatz batzuetakoa; baina nik, aulki txiki bat". Gainera, gustukoa den gauza egiteak badu motibazio bikoitza. "Dena dela, lan pertsonalizatuak egitea ikasle-kopuruaren arabera da: askoz jota 14 ikasle badaude, orduan egin daiteke; baina gehiago badira, lan monografikoak egin beharko dira". Evak urratsez urrats azaltzen dio ikasle bakoitzari zein prozesu jarraitu behar den. Artelan txikiak dira emaitzak, parerik ez dutenak, senideak eta lagunak harritzen dituztenak. "Izan ere, ale eskusiboak lantzen ditugu, beste inork ez dituenak. Tailerretan egiten duguna ikusi eta haietaz zerbait sortzeko eskatzen digute senideek". Lanak birritan jarri dituzte ikusgai Zamudiotorren.

Bakoitza bere erritmora

Eskulan munduan sartzeko, ez da gaitasun berezirik behar. "Hasten zarenean, ez duzu pentsatzen halako lanak egiteko gauza izango zarela, baina gero ikusten duzu ez dela hainbesterako. Egia esateko, bakoitza bere erritmora doa eta lan batean edo bestean denbora gehiago edo gutxiago ematen badugu, horrek ez gaitu kezkatzen. Tailerrera ez gatoz estresatzera".

*Tailerra terapia
bihurtu
da ikasle
gehienentzat*

*Zartagin bat sukaldeko
erloju bihurtzen
dute; esne-ontzi bat,
aterki-ontzi*

Aldaketak izan dira 16 urtean, eta ondo moldatu dira haietara. Alde bate-tik, tramankuluak hartu eta birritan aldatu behar izan dute lekua, "baina eroso egon gara beti"; eta bestetik, euskarriak eta horiek lantzeko erak ere aldatuz joan dira. "Esaterako, tridimentsionalak, euskarri faltuak... lantzen genituen lehen. Denborak aurrera egin ahala, zahar gelditu dira eta orain papera, estukoa... erabiltzen ditugu". Tailerrean pozik dauden arren, talde bakoitzean ikasle gutxiago egotea gustatuko litzaieke, "hamar bat inguru", eta astean ordu gehiago egitea. "Izan ere, bi orduko eskola egiten dugu eta ez da nahikoa. Ordu gehiago nahi ditugu".

lurrindegia **MAMEN** mertzeria
Goiko kalea, 6. Derio. 94 454 28 60 / 656 79 38 25

harategia - urdalategia
MIGUEL
ESPEZIALITATEAK:
URDAIAZPIKOA
ETA GAZTA

Mikel Deuna, 7 * DERIO 48160 * T: 454 52 94

**IMPORTAZIOA ETA
SALMENTA**

GERNIKAKO ARBOLA 10 (TRASERA) 48160 DERIO-BIZKAIA
Mobilak: 686 97 06 41 - 649 16 77 12
Telefonoa-Fax: 94 454 51 92
www.nireautocasion.com info@nireautocasion.com

Jatetxea **SAN ISIDRO**
ETSKO OKELETAN ESPEZIALIZATUA ETA ETXKO GOGOZINTZA APARTA
ESKONTZAK, BATAIOAK, JAUNARTZEAK
Karta zerbitzua - Laneko zerbitzuak - Jantoki pribatuak
Jantoki bakoitzean 180 toki - Sukalderitza tradizionala
Telefonoa 94 454 07 96 Mungaiate etorbidea, 25
Fax 94 454 14 12 48160 DERIO

EGUNEKO MENUA
lehenengo platera
bigarren platera
postrea
ogia
edaria
9€
Bestorrena 5, Bahea 48160 DERIO
T: 94 454 55 55

Bar TRIPPY
ZURE GIRORIK ONENA
Gura baduzu ondo pasatu, musika ona entzun
eta futbolinean jokatu, etorri zaitez Trippyra, Deriora
Beheko Kalea Baxo
DERIO

“Euskara indartu nahi dugu guraso eta seme-alaben arteko harremanetan”

ITSASNE ZUBIRI | egitasmoaren arduraduna

Urrian Gurasolagun egitasmoa jarri zen martxan Berbalagun proiektuaren barruan. Itsasne Zubirik haren ardura-dunak eman dizkigu gakoak.

Sondikako Gurasolagunetarikoz batzuk

Zer da Gurasolagun?

Egitasmoak eskola edo ikastetxe bateko gurasoak eta seme-alabak elkartzea du helburu, haien artean euskaraz egin dezaten.

Zergatik jarri da martxan?

Alde batetik, gurasoen artean sare euskalduna sortzeko; eta bestetik, euren arteko harremanetan euskara sendotzeko. Era berean, euskara ikasten dabilen gurasoei euskaraz aritzeko beste aukera bat eman nahi izan diegu. Horretarako prestatu dugun formatuan berba ondo edo txarto egiteak ez du garrantzirik, helburua euskaraz egitea delako. Beraz, ez dute zertan lotsa eduki edo beldur izan behar. Azkenik, aipatu beharra dago egitasmoak gurasoen eta umeen artean euskaraz egiteko ohitura sortu edo indartzea ere baduela helburu. Oso garrantzitsua da helburu hori.

Gurasoen ikuspuntutik, zeintzuk dira egitasmoan parte hartzearen arrazoiak?

Oharra

Berbalagun egitasmoaren haritik talde berri bat sortu nahi dugu Derion, kartetan jokatzeko. Taldekideak eguerdi aldera batuko lirateke astean zehar. Euskaldunak zein ikasleak izan daitezke.

Egoera asko daude. Batzuek euskaltzaleak direlako eman dute izena; beste batzuek, euskara praktikatzeko; eta beste batzuek, seme-alabekin euskaraz egiteko ohitura hartzeko. Edozelan ere, egitasmoan parte hartzea onuragarria da oso, umeek gurasoak euskaraz entzuten dituztelako, eta nagusiok eredu gara umeentzat. Izan ere, askotan, gurasoen artean erdaraz egiten dugu, baina umeei, euskaraz. Egitasmoa egokia da jarrera hori aldatzeko.

INFORMAZIOA:
Telefonoa:
635 75 35 95
E-mail:
txorierri.berbalaguna@gmail.com
Bloga:
www.aikor.com/txokoa/berbalagun

Zer egiten duzue?

Elkarrekin izaten gara Sondikako eskolako patioan, umeek askaria hartzen duten bitartean. Eguraldi txarra badago, psikogela erabiltzen dugu. Batzuetan, eskulanak egiten ditugu bertan; eta beste batzuetan, eskulanok ikusgai jartzen ditugu eskolako zenbait txokotan. Aurrera begira, joko eta kanta ikastaroak egiteko asmoa dugu, gero umeekin lantzeko.

Zelako harrera eduki du egitasmoak?

Espero baino hobea, egitasmoa gero eta jende gehiago hurbiltzen da-eta. Sondikako eskolan astelehenero batzen gara, 16:30ean, umeak eskolatik ateratzen direnean. Ordubete ematen dugu elkarrekin.

Zein da parte hartzaileen profila?

Sondikako eskolan izena eman dutenen artean, Loiuko eta Sondikako gurasoak ditugu; aitzak zein amak, pertsona gazteak. Euskara mailari dagokionez, denetarik dago: euskaldunak, euskara ikasten dabilenak edo egon zirenak...

Animatu beste guraso batzuk Gurasolagun taldean parte hartzera.

Euskara gure kultura da; euskaldunok dugun altxorrik preziatuena eta egundoko oparia seme-alabentzat. Beraz, denon artean zaindu behar dugu. Gure esku dago gure ondorengoei transmititzea.

Ilusioaren garaia

Euskara, digitalki desagertzeko arriskuan

META-NET bikaintasun-sare europarrak eginiko ikerketa baten arabera, Europako hizkuntzarik gehienak daude digitalki desagertzeko arriskuan, eta haien artean euskara dago.

Europako 30 hizkuntzaren babes teknologikoa aztertu da lau arlotan: itzulpen automatikoa, ahotsaren bidezko interakzioa, testu-analisia eta hizkuntza-baliabideen eskuragarritasuna. Ikerketaren egileek 30 hizkuntzetatik 21 (hizkuntzen % 70) ipini dituzte kategoriarik apalenean, gutxienez arlo batean ez dutelako babesik, edo, izanez gero ere, babes hori oso txikia delako. Gainera, hizkuntza horietako batzuek, hala nola islandierak, letonierak, lituanierak eta malterak, puntuaziorik txikiena jaso dute lau arloetan.

Babes bikaina duen hizkuntzarik ez dago eta, adituen arabera, ingelesa da babes ona duen hizkuntza bakarra. Haren atzetik babes ertaina duten hizkuntzak daude: alemana, espainiera, frantsesa,

italiera eta nederlandera. Beste alde batetik, euskarak, katalanak eta galegoak babes zatikatua dute eta adituek arrisku handiko hizkuntzen multzoan sartu dituzte. Bulgariara, greziera, hungariera eta poloniera ere badaude multzo horren barruan.

“Azterketaren emaitzak oso kezagarriak dira”, esan du Hans Uszkoreit ikerketaren editoreetarik batek. “Europako hizkuntza gehienek ez dute oinarritzko teknologia-baliabiderik, eta haietako batzuk erabat utzita daude. Gure hizkuntzetariko asko ez daude prest etorkizunari aurre egiteko”. Georg Rehme ikerketaren beste editorearen arabera, “hizkuntza handien eta hizkuntza txikien arteko tartea gero eta handiagoa da. Bermatu behar dugu hizkuntza guztiek edukiko dituztela beharrezkoak eta oinarritzkoak diren teknologiak; hala ez bada, hizkuntzarik txikiak eta baliabide murriztekoak digitalki desagertu egingo dira”.

Itzulpen automatikoa bezalako teknologiak ezinbestekoak dira hizkuntzaren oztupoak gainditzeko. Baina META-NETen azterketan jasotakoaren arabera, Europako hizkuntza gehienak ez daude oraindik horretarako prest. Izan ere, I+G proiektu gehienak ingelesean oinarritzen dira, ez dago konpromiso politikorik eta finantzazio baliabiderik, eta ez da garatu ikerketaren eta teknologiaren aldeko ikuspegi garbirik. Azterketan agerian utzi dutenez, beharrezkoa da Europan eskala handiko ahalegina egitea, hizkuntzen arteko transferentzia teknologikoari bidea emateko.

Euskararen *doodle*-a

Euskararen Nazioarteko Egunaren (ENE) haritik, Eusko Ikaskuntzak kanpaina bat jarri du abian, euskara sarean ikusgai egon dadin. Hala, erakundearen kolaboratzaileek *doodle* edo ikono bi diseinatu dituzte Google bilatzailearen orrialde nagusian sartzeko. Google mundu osoan gehien erabiltzen den bilatzailea da. Kanpainarekin bat egiteko, www.eusko-ikaskuntza.org/ene webgunera sar daiteke eta han dagoen eskaera bete. Atxikimenduak abenduaren 1era arte jasoko dira eta hurrengo egunean Googlerak aginduko dira, egokitzat jotzen badute, abenduaren 3an bilatzailearen orrian euskararen *doodle*-a ipin dezaten. Kanpaina parte hartzen dutenen artean egutegiak eta agendak zozketatuko dituzte.

Euskararen Nazioarteko Eguna 1949. urtean sortu zen Eusko Ikaskuntzaren baitan, euskal hizkuntzaren unibertsaltasuna aldarrikatzeko. Era berean, ospakizunak munduan zehar sakabanatuta dauden euskaldunak euskararen inguruan batu eta hizkuntzak bizitzaren esparru guztietan duen proiektzioa azpimarratzea du helburutzat. Beste alde batetik, esan beharra dago aurreko ENE Saria zazpigarren aldiz emango dela. Antolatzaileek kanpoko erakunde bati ematen diote saria, hark euskararen eta euskal kulturaren alde egiten duen lanagatik. Erakundeak jendearen esker ona eta Nestor Basterretxeak diseinatutako anagrama jasoko dituz sarritzat.

*Europako 30
hizkuntzaren
babes teknologikoa
aztertu da*

Ohore Angel Serranori

t: Juan Luis Goikoetxea / a: Aritz Albaizar

Aspaldi guztian lan eta lan dabil –beste asko legez– baina Angel inorentzat, bestearentzat; ez bere buruaren mesedetan.

33 urtez Ikasleen Gurasoen Elkarteko -IGE edo AMPAko- arima. 1979an Txorierri Institutua sortzeko batzordean aurkitzen dugu. Gurasoen elkarteko buru 1980an, 1981ean, 1982an eta 1983an. Harrezkero, beti arduraren baten, batez ere, diruzain.

Horrez gainera -eta bereziki- 40 urtez Gurasoen Elkarteko liburu dendaren sortzaile, eragile eta gidari. Lehenengo, zazpi urtez Derioko Pablo Gulpide eskolatan; gero, 33 urtean institutuan. Zenbat mila pezeta eta euro oparitu dizkion Serrano jaunak Txorierri institutuari bidaiak ordaintzeko, edo irteerak! Horretarako metodo argia erabili izan du: testu liburuak % 25 merkeago lortzen ditu; horren % 15a ikasleari merketzen dio, eta % 10a aipatu dugun bidaietarako-eta.

Sartzen zara bulegora; jasotzen dituzu begiak eta hantxe gure don Angel: ikasle nahiz irakasleentzako liburu eskariak; neska-mutilen herriz herriko zerrendak; karpeta betetako apalak... Eta itauntzen diozu zeure buruari: zer erregai dabil gizon honen auto nekaezinak? Gure gizartean, den-dena eta ia denak -pertsonak, gauzak...- saldu nahiz erosi egiten

direnean, baloreen balioa praktikara eramaten duten Angel Serranoak eredu dira guztiontzat.

Omenaldia eskatzen diot Txorierriko Mankomunitateari Angel Serranorentzat;

ondo merezitako omena. Beti ere, ahaztu barik, ez dela Angel Serrano Martinez gizarte eragile aurrelaririk, bikotean ez bada Rosa bikainik eta sendi beso zabalik.

KAFETEGIA
IAZI
JATETKEA
Jata kalea, 2 - DERIO
Tel.: 944 54 29 56

LIBRERIA
SONDIK
LIBURUDENDA
ARTE EDERRAK - ESKULANAK, E.A.
JESUS MANUEL LANDA ANTOLIN
Fotokopiak, koadernaketa, plastifikatuak,
prentsa, aldizkariak, liburuak,
papgintza eta eskulanak
Mikel Zarate, 2 - Tel. / Faxa: 94 453 16 77
48150 SONDIK (Bizkaia)

Inmobiliaria
ETORKI
Mungialde etorbidea, 4 bajo
Tel. 94 454 50 53
Mobi.: 607 32 35 53 48160 DERIO

Carniceria
Charcuteria
IMAZ
MUNGIALDE ETORBIDEA, 2
TLFNOA: 94 454 10 75
DERIO
Eskerrik asko
efortzeagaitik

MARMOLGINTZA
GOYO
SUKALDE-GAINETOAK OIRAK HILERIAK
Ugaldeguren 1 ind. 18-B nabes
48160 Derio, Bizkaia
T.: 94 454 02 93 - Faxa: 94 454 50 63

Etxeko sukaldaritza

Pikillo piperren budina

*Maite Lekerika, sukaldaria***Osagaiak (lau lagunentzat):**

- 24 pikillo piper
- 500 ml esnegain
- 6 arrautza
- Gatza
- Gurina eta ogi arraspaua

Prestateko errea:

Budin-moldea gurinaz eta ogi arraspauaz igurtziko dogu. Beste osagai guztiak ondo irabiau eta nahastea moldera

botako dogu. Laban sartu eta han 40 minutu inguru eukiko dogu, 170-180 gradutan. Budina piper berdeen saltse-agaz atera geinke. Saltsea egiteko, osagai honeek behar doguz: kipula bat, zortzi piper berde, 250 ml esnegain eta esne apur bat. Kipula su ezitan fritituko doguz. Piperrak garbitu eta txikituko doguz eta kipuleagaz batera fritituko doguz. Biguntzen diranean, esnegaina bota eta ondo irabiauko dogu. Lodiegi badago, esnea gehitu eta barriro irabiauko dogu. Saltsea bero serbiduko dogu.

Txokolatezko opila

Osagarriak:

- Hiru txokolatezko natillak
- 200 ml esnegain, kremarako
- 250 g esnegain, mousserako
- 4 gelatina
- Bizkotxoak xafila bat
- 125 g azukre
- Almibarra
- Limoi-zukua

Prestateko errea:

Azukerea eta limoi-tanta batzuk erabiltuta karamelua egingo dogu. Esnegaina gehitu eta minutu baten eukiko dogu egosten. Hotzitzen danean, harrotu egingo dogu.

Bizkotxoak xaflea erditik ebagi eta xafila mehe bi lortuko doguz. Xafila kremaz igurtziko doguz. Bizkotxoak zerrendatuta ebagi eta moldea plastiko batez estaliko dogu. Hozkailuan ordu bian eukiko dogu. Bestetik, moussea egingo dogu esnegainagaz, gelatineagaz eta txokolatezko natillakaz. Bizkotxo zatiak moldetik atera eta mousser estaliko doguz.

ELORRIETA
INSTALACIONES

ETXE- ETA INDUSTRIA-ELEKTRIZITATEA

Uribe kalea, 12 beheko Derio 48160
94 454 03 86

639 57 98 48 – 639 58 25 47

eleizalde
kafetegia

Lainomendi, 7
(Elizaren aurrean)

48160 DERIO
Tel.: 94 454 52 88

HARATEGIA • URDAITEGIA

VICTOR

ARTISANAL-ELABORAZIOA

Okala ekoizten dugu:
odolosteak, txorizoa,
txistorra, solomak...

Plater aurrekoiztatu

Golri, 4 - 48150
Sondika - Bizkaia

94 453 16 17

Miguel Angel Lekue, garraiolaria
Larrabetzu

656 786 744

94 455 80 20

BAR TXIKI

EGUNEKO
MENUAK

ESPEZIALITATEA,
TORTILLAK

Lehendakari Leizola Plaza, 6
48170 Zamudio
Tel.: 94 452 04 68

Oguiza
Hortz Klinika

Kirurgia eta implantatuak:
Ortodontzia
Estetika eta hortzak zuritzea
Protesi finko eta mugikorak
Hortzoien tratamenduak
Odontologia kontserbadorea
Garbitasuna eta prebentzioa
haur-tratamendua
konponketak

Anguleri enparantza, 1 • 48195 LARRABETZU • Telefonoa: 944558890

Hileko galdera

Zergatik da zerua urdina

Zerua argiaren sakabanatze-fenomenoaren eraginez da urdina. Eguzkiak argi zuria botatzen du Lurrera eta atomoen eta molekulen kontra jotzen du atmosferan. Ondorioz, urdina den argi-espektroa gorria den argi-espektroa baino gehiago sakabanatzen da. Hau da, urdinak atmosfera zeharkatzen du, eta gorriak, aldiz, ez du egingen. Eguzkia horregatik da horia (zuri koloreari urdina kentzen badiogu, horia dugu); eta horrexegatik hain zuzen ere ikusten dugu zerua urdin, molekulek haizetik sakabanatzen duten argia urdina delako.

Sudokua

				7			
		7		9		2	4
1		5				9	
		1	5	3			4
						1	5
		3		6			
9			6	5			
					2	9	1
					9		5

5	9	3	9	1	8	1	8	2	7	4	8
5	3	6	7	4	2	9	1	8	5	3	6
9	1	8	6	5	3	4	7	2	1	8	9
4	5	3	2	6	1	7	8	9	6	8	1
8	6	2	9	7	4	1	5	3	1	5	3
7	9	1	5	3	8	6	2	4	4	2	4
1	4	5	3	2	6	9	8	7	9	7	1
3	8	7	1	9	5	2	4	6	4	6	9
6	2	9	4	8	7	5	3	1	3	1	5

IRATXO
gozategia

lortu pertsonalizatuak
trufak
leialak
pastelak
pastak

Mikel Zarate, 2 - 3. lorja • Sondika, 48130 • 94 453 89 19

Lzpilen
PARAFARMAZIA BELAR-DENDA

Sabino Arana, 3 lorja - 48150 SONDIKA (Bizkaia)
94 655 80 00 - 689 99 88 43 - lzpilen@gmail.com

Sabin Askolizaga
Asseguru agentzia
Allianz
609 475 746

Mixine, 6 behean
48150 Sondika-Bizkaia
T.: 94 453 18 07
Fax: 94 453 60 27

Erakusketak

Txorierrri

- > Gabonetako postalak:
Lezama: Abenduaren 19tik urtarrilaren 18ra, liburutegian.
Larrabetzu: Abenduaren 18tik urtarrilaren 5era, 16:00etatik 20:00etara, Anguleri kultur etxean.
Sondika: Abenduaren 19tik urtarrilaren 31ra, erakusketa aretoan.

Sondika

- > Elikadura. Abenduaren 3tik 13ra, erakusketa aretoan.

Derio

- > Untza mendi taldearen jarduerak eta ekintzak. Abenduaren 4tik 27ra, Kultur Birikan.

Hitzaldiak

Derio

- > "Izotz eskalada, Kanadan", Javi Mugarrenaren eskutik. Abenduaren 13an, 19:00etan, Kultur Birikan. Tximintx euskara elkarteak antolatua.
- > "Neguko igoera Dru-Directa Lafaille A5 M7 5+", Unai Castresanaren eskutik. Abenduaren 20an, 19:30ean, Kultur Birikan. Untza mendi taldeak eta Udalak antolatua.

Larrabetzu

- > Literaturaz berbetan: *Plazer bat izan duk, Benito!* liburua, Pako Aristi eta Mikel Markezen eskutik. Abenduaren 20an, 20:00etan, Hori Bai gaztetxean. Arrekikili euskara elkarteak antolatua.

Ikastaroak

Sondika

- > Udak ikastaroetan izena emateko epea: abenduaren 10etik 14ra, liburutegian.

Derio

- > Aeromodelismoa. Abenduaren 22an, 11:00etan, frontoian. Subyke klubak antolatua.

Ikuskizunak

Sondika

- > Ipuin kontalaria. Abenduaren 14an, 18:00etan, liburutegian.

Derio

- > Kukuke antzerki eskolaren emanaldia. Abenduaren 11n, 16:30ean, Gurea Aretoan.

Zamudio

- > *Maddi pirata* umeentzako antzezlan, Ane Monna, Oskola eta Karramarroi taldearen eskutik. Abenduaren 1ean, 12:00etan, eskolan.

Larrabetzu

- > *Barrura begiratzeko leihoak*. Abenduaren 14an, 20:00etan, frontoian. Ostean, protagonistekin solasaldia, Hori Bai gaztetxean. Herrirak antolatua.
- > Tor magoa. Abenduaren 21ean, 17:30ean, eskolako liburutegian.

Irteerak

Sondika

- > Alto Candina (Oriñon), abenduaren 16an. Izena emateko epea: abenduaren 13ra arte, liburutegian.

Derio

- > Pagoetako gurutzea. Abenduaren 16an, 08:00etan, Nagusien etxearen aurrean. Untza mendi taldeak antolatua.

Lezama

- > Turroi Eguna, Bizkargi mendian. Abenduaren 23an, Zorribike elkarteak antolatua.

Kirolak

Derio

- > Gimnasia erritmikoaren erakustaldia. Abenduaren 22an, 18:00etan, kiroldegian. Miragarri taldeak antolatua.

Lehiaketak

Txorierrri

- > Gabonetako postalak aurkezteko epea:
Sondika: abenduaren 7ra arte, udaletxean.
Zamudio: abenduaren 19ra arte, liburutegian eta ludotekan. Hiru urtetik 10 urtera bitarteko umeentzako ekintza.

Derio

- > Erakusleihen VIII. Txapelketa. Abenduan, Danerik paraje elkarteak antolatua.

Musika

Txorierrri

- > Gabonetako kontzertuak:
Loiu: Abenduaren 16an, 12:00etan, elizan.
Derio: Musika eskolaren emanaldia. Abenduaren 18an, 18:00etan, San Isidro elizan.
Abenduaren 22an, 20:00etan, San Isidro elizan. Ipar alde abesbatzak antolatua.
Zamudio: Abenduaren 14an, 20:00etan, San Martin elizan.

Bestelakoak

Sondika

- > Kromoak trukatzeko. Abenduaren 16an, 12:00etan, liburutegi ondoan.

Derio

- > Gabonetako bingoa. Abenduaren 19an, Nagusien etxean.
- > Tokiko agenda 21. Abenduaren 20an, 19:30ean, Kultur Birikan. DerioKomunikazioak antolatua.

Zamudio

- > Zure agenda sortu, umeentzako ekintza. Abenduaren 15ean, 11:30ean, liburutegian.
- > Urte amaierako bazkaria, Adintsuen elkarteak antolatua. Abenduaren 15ean.

Lezama

- > Bigarren eskuko liburu azoka: Abenduaren 10etik 19ra, liburutegian.

ZORIONAK • DANERIK PARAJE

GABONETAKO 30 OTZARA ETA 700€-ko 3 TXEKE ZOZKETATUKO DITUGU

OINARRIAK

- Promozioak abenduaren 27ra arte iraungo du
- Gutxienez 10€-ko erosketa egin beharko da elkartearen bi saltokitan. Bezeroak txartel bat jasoko du eta hura saltoki bietan zigilatu beharko diote
- Txartelak Kultur Birikan utziko dira eta zozketa abenduaren 27an, 19:30ean, izango da
- Txekeak abenduaren 28an, 10:00etatik 21:00etara, gastatu beharko dira elkartearen 5 saltokitan edo saltoki gehiagotan. Bakoitzean gutxienez 60€-ko gastua egin beharko da
- Parte-hartzaile bakoitzak txeke edo otzara bakar haterako eskubidea izango du
- "Danerik Paraje" txartela erabilia egindako erosketen artean 15 otzara zozketatuko dira

EUSKARAREN EGUNA TXORIERRIN 2012

AURTEN SONDIKAN

AZAROAK 29 (OSTEGUNA)

BODOLOGUAK ANTZEZLANA

Mikel Pagadi, Egoitz Lasa eta Nagore Aranburu

19:00etan, Sondikako Kultur Etxean

ABENDUAK 1 (LARUNBATA)

BERBAGUNEA

-Toti Martínez de Lezea, idazlea
-Altor Elizegi, sukaldaria
-Mikel Artetxe, txirrindulari ohia
-Jesus Garcia, sendagilea

12:00etan, Nagusien Etxean

ABENDUAK 2 (IGANDEA)

GIZA KATEA

12:00etan, Pergolan

KUKUBILTZO TALDEA

Umeentzako saioa

17:00etan, Sondikako Kultur Etxean

AZAROAK 30 (OSTIRALA)

BERTSO - HOPA

Gazteentzat

19:00etan, Gaztetxean

GOI MAILAKO BERTSO SAIOA

Andoni Egaitia, Sebastian Lizaso,
Etxahun Lekue eta Arkaitz Estiballes.
Gai jartzailea: Jesu Goikoetxea

19:00etan, Sondikako Kultur Etxean

"TABERNA IBILTARIA" TALDEA

20:15ean, Sondikako Kultur Etxetik hasita

ESKOLETAKO UMEENTZAT

ABENDUAK 3 (ASTELEHENA)

EUSKARAOKEA

10-11 urte

9:30-12:00 Ibi saloi, Sondikako Kultur Etxean

ABENDUAK 4 (ASTEARTEA)

PATXIN ETA POTXIN PAILAZOAK

4-5-6 urte

9:30-12:00 Ibi saloi, Sondikako frontoian

ABENDUAK 5 (ASTEAZKENA)

TOR MAGOA

7-8-9 urte

9:30-12:00 Ibi saloi, Sondikako frontoian

